



Školní vzdělávací program  
pro základní vzdělávání  
***„Škola do života“***

**Základní škola a Montessori mateřská škola Podbřezí**

**čp. 3**

**518 03 Podbřezí**

# Obsah

<b>1. Identifikační údaje</b> .....	4
1.1 Název ŠVP .....	4
1.2 Údaje o škole: .....	4
1.3 Zřizovatel .....	4
1.4 Platnost dokumentu .....	4
<b>2. Charakteristika školy</b> .....	5
2.1 Úplnost a velikost školy, její umístění a podmínky .....	5
2.2 Charakteristika pedagogického sboru .....	5
2.3 Dlouhodobé projekty .....	5
2.4 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty .....	6
2.5 Charakteristika žáků .....	6
2.6 Vlastní hodnocení školy .....	6
<b>3. Charakteristika ŠVP</b> .....	7
3.1 Zaměření školy .....	7
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie .....	7
3.2.1 Kompetence .....	7
3.2.2 Postupy uplatňované v rozvoji klíčových kompetencí žáků .....	10
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami .....	11
3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných .....	12
3.5 Začlenění průřezových témat .....	13
<b>4. Učební plán</b> .....	24
4.1 Tabulace učebního plánu .....	24
4.2 Poznámky k učebnímu plánu .....	24
<b>5. Učební osnovy</b> .....	25
5.1 Vzdělávací oblasti, obory, resp. předměty, jejich charakteristika a vzdělávací obsah	25
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace .....	25
Český jazyk .....	25
Anglický jazyk .....	35
Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace .....	38
Matematika .....	39
Vzdělávací oblast: Informatika .....	45
Informatika .....	45
Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět .....	48
Prvouka .....	51
Přírodověda .....	55
Vlastivěda .....	59
Vzdělávací oblast: Umění a kultura .....	63
Hudební výchova .....	64
Výtvarná výchova .....	67
Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví .....	70
Tělesná výchova .....	71
Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce .....	77
Pracovní činnosti .....	78
Nepovinný předmět: Náboženství .....	83
<b>6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků</b> .....	85

6.1 Pravidla a způsoby hodnocení žáků .....	85
6.2 Kritéria hodnocení .....	85
<b>7. Přílohy – seznam .....</b>	<b>88</b>

## 1. Identifikační údaje

### 1.1 Název ŠVP

**Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola do života“**  
zpracovaný podle RVP ZV z června 2023

### 1.2 Údaje o škole

**Název školy:** Základní škola a Montessori mateřská škola Podbřezí

**Adresa školy:** čp. 3, Podbřezí, 518 03

**Jméno ředitele školy:** Mgr. Anna Hrčková

**Kontakty:** telefon: 494 664 301, 771 204 905

e-mail: [zs.podbrezi@zs-ms-podbrezi.cz](mailto:zs.podbrezi@zs-ms-podbrezi.cz)

**Web:** [www.zs-ms-podbrezi.cz](http://www.zs-ms-podbrezi.cz)

**IČO:** 750 16 443

**RED – IZO:** 102 390 533

### 1.3 Zřizovatel

**Název zřizovatele:** Obec Podbřezí

**Adresa zřizovatele:** Podbřezí 16, Podbřezí, 518 03

**Kontakty:** telefon: 494 666 220

e-mail: [obec@podbrezi.cz](mailto:obec@podbrezi.cz)

### 1.4 Platnost dokumentu

**Platnost od:** 1. 9. 2023

**Datum projednání ve školské radě:** 31. 8 2023

---

ředitel školy  
Mgr. Anna Hrčková

---

razítko školy

## **2. Charakteristika školy**

### **2.1 Úplnost a velikost školy**

Základní škola v Podbřezí je málotřídní škola rodinného typu s 1. – 5- ročníkem prvního stupně. Kapacita školy je 55 žáků. Spojením různých ročníků, a to s ohledem na aktuální počet žáků, se tvoří tři třídy. Škola není plně organizovaná.

Součástí školy je školní jídelna a školní družina. Školní družina má kapacitu 35 žáků a v exponovaném čase po skončení vyučování se dělí na 2 oddělení. Bližší informace o charakteristice a fungování školní družiny jsou uvedeny ve zvláštním dokumentu – ŠVP školní družiny.

#### **Umístění a podmínky školy**

Škola sídlí v samostatné dvoupatrové rekonstruované budově. V přízemí se nachází jedno oddělení Montessori mateřské školy a školní jídelna, v prvním patře je školní družina, jedna třída, a sál pohybových aktivit, ve druhém patře jsou dvě třídy, ředitelna, sborovna a sklad učebního materiálu. Budova je opatřena výtahem. V každém patře jsou toalety.

Každá učebna je vybavena školními lavicemi (samostatnými nebo pro jednoho nebo dva žáky), nastavitelnými židlemi, knihovničkou, interaktivní tabulí, policemi na pomůcky. K dispozici ve třídě nebo poblíž třídy máme tiskárnu, kopírku, laminovačku. Sál pohybových aktivit je vybaven žebřinami, žíněnkami, gymnastickou kozou, míči a dalšími sportovními pomůckami.

Budova školy je umístěna v podzámčí barokního zámku Skalka, je obklopena přírodou, kolem školy protéká Zlatý potok. Přes cestu je možné zajít na louku a do lesa, kde můžeme využít lesní učebnu (altán). Ke škole přiléhá školní zahrada, za budovou školy jsou k dispozici tenisové kurty, hřiště a altán.

### **2.2 Charakteristika pedagogického sboru**

Pedagogický sbor tvoří ředitelka školy, tři učitelky a dvě vychovatelky ŠD. V případě potřeby je sbor doplněn asistentem/asistenty pedagoga, příp. školním asistentem a odborným lektorem. Pedagogický sbor je plně aprobovaný.

Pedagogové si prohlubují svou kvalifikaci dalším vzděláváním v pedagogických metodách a přístupech i odbornosti.

Vnímáme důležitost participace všech členů týmu na každodenním chodu i atmosféře školy, i jejím směřování do budoucna.

Ve vztahu k dětem i rodičům využíváme efektivní způsoby komunikace, snažíme se spoluplytvářet bezpečné školní klima.

### **2.3 Dlouhodobé projekty**

Ovoce a zelenina do škol

Mléko do škol

Recyklohraní

OP JAK – Šablony pro MŠ a ZŠ I „Zlepšení kvality výuky“

Aktivní dlouhodobá spolupráce s organizací A Rocha (Křesťané v ochraně přírody)

## 2.4 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

**Spolupráce s rodiči** je pro nás velmi důležitá, spojuje nás společný cíl podpořit děti na jejich cestě stát se svobodným, zodpovědným a vzdělaným člověkem se sebeúctou a zdravou sebedůvěrou. Proto se snažíme, aby vztah mezi rodiči a pracovníky školy byl otevřený, přátelský, efektivní a respektující. Kromě příležitostných a aktuálně domluvených setkání pořádáme několikrát za rok rodičovskou kavárnu, rodiče jsou také zváni na mimoškolní akce. Dvakrát za rok pořádáme triády, tj. setkání žák – učitel – rodič, kde se společně hodnotí podmínky a pokroky žáka ve vzdělávání a stanovuje další směřování a možný rozvoj.

Rodiče

- mají možnost se kdykoli po domluvě podívat do vyučování
- dostanou kontakty na pracovníky, kteří s dětmi pracují
- mohou si domluvit schůzku s konkrétním pracovníkem
- jsou informováni o důležitých akcích, které jsou plánovány
- společně s pedagogy hledají konstruktivní cestu k řešení případných problémů tak, aby byla přijatelná pro všechny strany, jednání probíhá individuálně, neveřejně

**Spolupráce se zřizovatelem** je maximálně vstřícná. Obec Podbřezí školu podporuje materiálně i finančně. Starostka obce se účastní většiny aktivit školou pořádaných (začátek a konec školního roku, masopustní průvod, zahradní slavnost aj.). Žáci i pedagogové se účastní akcí pořádaných obcí, především posvícenského průvodu a adventního setkání na návsi.

## 2.5 Charakteristika žáků

Přednostně přijímáme děti ze školského spádového obvodu (zpravidla ty, které chodily do naší Montessori mateřské školy), dále pak děti z okolních obcí a měst.

Rodinné prostředí školy a nízký počet dětí umožňuje integraci/inkluzi dětí se zdravotním či sociálním znevýhodněním.

## 2.6 Vlastní hodnocení školy

Autoevaluaci (sebehodnocení školy) vnímáme jako prostředek ke zlepšování se, i jako prostředek k tomu, abychom si ujasnili, na co chceme klást důraz a kam chceme směřovat.

Jako nástroje používáme:

- vybízení ke zpětné vazbě při setkáních s rodiči (rodičovská schůzka, rodičovská kavárna...)
- informace od zřizovatele
- dotazník pro rodiče v pololetí
- hospitace
- pohovor s pedagogickými a nepedagogickými pracovníky
- schránka důvěry
- školní kronika
- SWOT analýza

Inspirací jsou i stránky <https://www.kvalitniskola.cz/Aktuality/Jak-na-vlastni-hodnoceni-skoly>.

## 3. Charakteristika ŠVP

### 3.1 Zaměření školy

Název ŠVP ZV „Škola do života“ vychází ze záměru zprostředkovat dětem takové učení, které využijí ve svém životě.

Zaměřujeme se na podporu dětí na jejich cestě stát se svobodným, zodpovědným a vzdělaným člověkem se sebeúctou a zdravou sebedůvěrou. Člověkem, který se umí zorientovat ve světě, ve kterém žije, a který přijímá *zodpovědnost* za sebe i společnosti a prostředí, jehož je aktivní součástí.

Důležitým předpokladem pro učení se a emoční stabilitu je cítit se a být v *bezpečí*. K tomu slouží dostatečná *informovanost*, domluvená *pravidla*, která určují hranice bezpečného prostoru, respektování odlišností druhých, dobrovolnost v zapojení se do soutěžení a zpětná vazba, která formuje a motivuje k další činnosti.

Soustředíme se v každodenní vzájemné interakci na efektivní způsoby komunikace, nastavení přátelské atmosféry. Vedeme děti k *samostatnosti* jak v učení, tak v řešení vztahových situací mezi sebou. Podporujeme však i *spolupráci* mezi účastníky vzdělávacího procesu.

Povzbuzujeme přirozenou vnitřní motivaci, dětskou touhu a radost z učení, snažíme se dát prostor na objevování a hledání odpovědí na (své) otázky, na nacházení souvislostí, kritickému posouzení informací. Vedeme děti k tomu, aby se uměly rozhodovat a přijímat výsledky a důsledky svých voleb. Dále pak k umění sebehodnocení, poznávání svých silných a slabých stránek a práci s nimi, ale i k vrstevnickému hodnocení.

Naším ideálem je připravit takové prostředí a využívat takové metody, aby děti mohly vnímat svět všemi smysly. Aby zábavnou formou získávaly nezbytné znalosti a osvojily si potřebné dovednosti. Tak je chceme připravit i na cestu celoživotního vzdělávání.

### 3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají, musí směřovat a přispívat k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

#### 3.2.1 Kompetence

##### Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

### **Kompetence k řešení problémů**

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

### **Kompetence komunikativní**

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

### **Kompetence sociální a personální**

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá



- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

### **Kompetence občanské**

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

### **Kompetence pracovní**

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

### **Kompetence digitální**

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

### 3.2.2 Postupy uplatňované v rozvoji klíčových kompetencí žáků

Postupy uplatňované ve výuce jsou voleny s ohledem na složení dětí, aktuální situaci a možnosti.

**Stanovení pravidel** – vytváří se společně se žáky, některá vznikají a mění se v reakci na aktuální situaci; pravidla jsou jasná, konkrétní a srozumitelná

**Efektivní způsoby komunikace** – střídání se v hovoru („mluví jeden“), důležitost hlasové intonace, účelné otázky (vč. možnosti výběru), naslouchání, pozornost emocím, popis situace/informace a použití „to“, upřednostnění oznamovacích vět před rozkazovacími, „já“ výrok (vyjádření potřeb, očekávání), spoluúčast na hledání řešení, odlehčení a umožnění nadhledu; při řešení konfliktu v případě potřeby pomoc mediátora

**Diskuze, kruh ranní/závěrečný/diskuzní** – rozhovory o určitém tématu, které se rozebírá z různých úhlů pohledu; upevnění vztahů uvnitř třídy; prostor pro reflexi

**Frontální výuka** – výuka formou přednášky, vyprávění, vysvětlování, sledování videa; slovní projev je zpravidla doplňován zápisem na tabuli/do sešitů

**Názorně-demonstrační metoda výuky** – předvádění reálných předmětů a jevů (vč. pokusů, činností), při kterém žáci předměty a jevy pozorují

**Projektová výuka** – je založená na propojení teorie (vědomostí nabytých v klasické výuce) a praxe (reálných situací); cílená činnost žáka/žáků na určitém projektu, jehož části na sebe smysluplně navazují, doplňují se a vyústí v závěrečný produkt (výsledek)

**Skupinová a kooperativní výuka** – je založená na spolupráci žáků při dosahování společného cíle v menších skupinách

**Individuální výuka/samostatná práce žáků** – výuka, kdy se učitel věnuje jednomu žákovi; žák pracuje samostatně a v případě potřeby požádá o pomoc

**Práce s pomůckami** – učení se pomocí různých tematických pomůcek (např. hodiny, váhy, hrací peníze...), populárně naučných knih, výukových kartiček, stolních her, prostřednictvím IT, zvukových nahrávek aj.

**Didaktická hra** – zábavná hra, které cíleně rozvíjí dovednosti, znalosti, smyslové vnímání

**Badatelská výuka** – učení se bádáním, žáci sami hledají metody a způsoby, jak najít odpověď na otázku, která je zajímavá; učitel je průvodce a do procesu učení zasahuje jen minimálně

**Učíme se venku** – výuka nebo její část probíhá ve venkovních prostorech

**Problémové vyučování** – metoda, kdy žákům představíme problém a necháme je, aby si sami našli řešení

**Zážiteková pedagogika** – přibližuje žákům učivo z několika pohledů tak, aby si proces výuky prožili více smysly; emoce, které žák při učení zažije, pomáhají tomu, aby si nové informace a nabyté dovednosti snáze zapamatoval

**Čtením a psaním ke kritickému myšlení** – metody, které vedou žáky k samostatnému a kritickému uvažování o světě; různost možností vyjádření názoru

**Brainstorming** – metoda, která vede ke vzniku množství nápadů na vybrané téma, nebo za účelem vyřešení určitého problému

**Dramatická výuka** – vytvoření situací, kde jednotlivci jednají v dané situaci a za daných podmínek „jako“

**Sebehodnocení** – sledování a vyhodnocování vlastních pokroků, učení se znát sebe sama, vlastní silné a slabé stránky, vyjádření vlastních dojmů a pocitů, umění je pojmenovat

**Vzájemné hodnocení** – hodnocení spolužáků/druhých založené na oceňování a doporučování, v rámci procesu se žák učí projevovat ohleduplnost při jednání s druhými, poskytovat a přijímat pomoc

**Portfolio** – soubor osobních prací, úkolů a projektů nashromážděných během určitého období; podklad k (sebe)hodnocení

### **3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

#### **Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:**

Třídní učitel spolu s výchovným poradcem (dále VP) a ostatními učiteli, v jejichž předmětech se objevují potíže, sestaví Plán pedagogické podpory. Společně vyhodnotí, které metody, úpravy by mohly být pro žáka účinné. Na PLPP je jednotný formulář a má písemnou podobu. Po sestavení PLPP svolá výchovný poradce schůzku s rodiči žáka a seznámí je s PLPP a jeho průběhem. Schůzky se účastní i třídní učitel/učitel předmětu, ve kterém se potíže vyskytují. S PLPP se pracuje až 3 měsíce a vyhodnocuje se. Vyhodnocení provádí třídní učitel, učitelé předmětů, kterým je PLPP vztážen. Třídní učitel nese odpovědnost za dodržování daného termínu. Vyhodnocení má písemnou podobu.

Pokud je PLPP dostatečný, po 3 měsících se aktualizuje a pokračuje se v něm. Opět jsou s tímto výsledkem seznámeni rodiče žáka. Rodiče informuje třídní učitel. Aktualizace probíhá vždy po 3 měsících. U PLPP i u jeho vyhodnocení platí, že musí být založen do spisu žáka.

Pokud PLPP je po 3 měsících nedostatečný, odešle škola žáka do PPP (resp. SPC) na vyšetření. Toto odeslání zajišťuje třídní učitel v koordinaci s VP.

#### **Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:**

Na základě vyšetření z PPP (resp. SPC) se provádí následné úpravy vzdělávacího procesu, tvorba IVP, zařazení do reedukační péče a další podpůrná opatření plynoucí ze zprávy PPP (resp. SPC).

Tvorba IVP – tvoří ho učitelé příslušných předmětů na základě doporučení PPP (resp. SPC). Práci na něm koordinuje třídní učitel a předá ho po dokončení VP. Pro IVP je jednotný písemný formulář.

V případě doporučení IVP VP zajistí informovaný souhlas rodiče a žádost o IVP.

IVP je vytvořeno nejdéle do 1 měsíce od doručení doporučení z PPP (resp. SPC).

Ředitel vydá rozhodnutí o udělení IVP.

V pololetí a na konci školního roku se IVP vyhodnocuje a aktualizuje. S vyhodnocením jsou seznámeni rodiče a IVP podepisují.

IVP je závazný dokument, který všichni pedagogové musí respektovat a naplňovat. Je nedílnou součástí dokumentace a třídní učitel zodpovídá za zařazení do spisu žáka včetně písemného vyhodnocování.

### **3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných**

#### **Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:**

Třídní učitel spolu s výchovným poradcem (dále VP) a ostatními učiteli, v jejichž předmětech se objevuje nadání, sestaví Plán pedagogické podpory. Společně vyhodnotí, které metody, úpravy by mohly být pro žáka účinné. Na PLPP je jednotný formulář a má písemnou podobu.

Po sestavení PLPP svolá výchovný poradce schůzku s rodiči žáka a seznámí je s PLPP a jeho průběhem. Schůzky se účastní i třídní učitel/učitel daného předmětu.

S PLPP se pracuje až 3 měsíce a vyhodnocuje se. Vyhodnocení provádí třídní učitel, učitelé předmětů, s kterými je PLPP vztážen. Třídní učitel nese odpovědnost za dodržování daného termínu. Vyhodnocení má písemnou podobu.

Pokud je PLPP dostatečný, po 3 měsících se aktualizuje a pokračuje se v něm. Opět jsou s tímto výsledkem seznámeni rodiče žáka. Rodiče informuje třídní učitel. Aktualizace probíhá vždy po 3 měsících. U PLPP i u jeho vyhodnocení platí, že musí být založen do spisu žáka.

Pokud PLPP je po 3 měsících nedostatečný, odešle škola žáka do PPP na vyšetření. Toto odeslání zajišťuje třídní učitel v koordinaci s VP.

#### **Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:**

Na základě vyšetření z PPP se provádí následné úpravy vzdělávacího procesu, tvorba IVP, a další podpůrná opatření plynoucí ze zprávy PPP.

Tvorba IVP – tvoří ho učitelé příslušných předmětů na základě doporučení PPP. Práci na něm koordinuje třídní učitel a předá ho po dokončení VP. Pro IVP je jednotný písemný formulář.

V případě doporučení IVP VP zajistí informovaný souhlas rodiče a žádost o IVP.

IVP je vytvořeno nejdéle do 1 měsíce od doručení doporučení z PPP.

Ředitel vydá rozhodnutí o udělení IVP.

V pololetí a na konci školního roku se IVP vyhodnocuje a aktualizuje. S vyhodnocením jsou seznámeni rodiče a IVP podepisují.

IVP je závazný dokument, který všichni pedagogové musí respektovat a naplňovat. Je nedílnou součástí dokumentace a třídní učitel zodpovídá za zařazení do spisu žáka včetně písemného vyhodnocování.

### 3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání. Do vzdělávání zařazujeme všechna průřezová témata uvedená v RVP ZV (nemusejí být zastoupena v každém ročníku). V průběhu základního vzdělávání nabídneme žákům všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat. Průřezová témata využíváme jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů, jako součást projektů a dalších postupů ve výuce.

#### 1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Smyslem tématu je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti, hledat vlastní životní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Výuka uvedeného průřezového tématu napomáhá primární prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace.

#### Tematické okruhy průřezového tématu

##### **Osobnostní rozvoj**

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

##### **Sociální rozvoj**

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti

pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresii a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence

### Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

**Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

### Začlenění ve výuce:

Vzdělávací oblasti	Zpracování průřezového tématu	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace (Čj, Aj)	diskuze, ranní/závěrečné a diskuzní kruhy (Čj) lidské vlastnosti, emoce a práce s nimi (Čj) dramatizace situací (Čj) četba a zpracování odpovídajících textů (Čj) tematické tvůrčí psaní (Čj) výuka v rámci odpovídajících témat (Aj)	1. – 5.     3. – 5.
Matematika a její aplikace (M)	řešení slovních a logických úloh ve skupinách hra na obchodování	2. – 5.
Informatika (I)	chování v kyberprostoru	4. – 5.
Člověk a jeho svět (Prv, PŘ, VI)	pravidla slušného chování (Prv) mezilidské vztahy (VI) kulturní aktivity pořádané školou, aktivity v životě s obcí (VI) člověk, jeho psychohygienu (PŘ)	1. – 3. 4. – 5. 1. – 5. 4. – 5.
Umění a kultura (Hv, Vv)	hudební vyjádření, společné tance výtvarné zpracování (život v rodině, pocity...)	1. – 5.
Člověk a zdraví (Tv)	pravidla pro soutěžení pravidla fair play	1. – 5.
Člověk a svět práce (PČ)	bezpečnost a ohleduplnost při práci, spolupráce	1. – 5.

Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- na rozvoj zvládnání vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;

- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
  - na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
  - na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.
- Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

## 2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Téma představuje v obecné rovině syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance, odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí vlastních práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Žáka vybavuje základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání umožní žákovi řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

### Tematické okruhy průřezového tématu

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (spoluúčast na vytváření třídních pravidel); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

### Začlenění ve výuce:

Vzdělávací oblasti	Zpracování průřezového tématu	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace (Čj, Aj)	diskuze, ranní/závěrečné a diskuzní kruhy (Čj)	1. – 5.
	spoluutváření třídních pravidel (Čj)	1. – 5.
	četba a zpracování odpovídajících textů (Čj)	3. – 5.
	tematické tvůrčí psaní (Čj)	4. – 5.
	výuka v rámci odpovídajících témat (Aj)	4. – 5.
Matematika a její aplikace (M)	tvoření tabulek, grafů (jednoduché zprac. výsledků voleb)	4. – 5.

Informatika (I)	vyhledávání zpráv, třídění, ukládání	4. – 5.
Člověk a jeho svět (Prv, Př, VI)	demokratické principy fungování společnosti (Prv, VI) volby (zjednodušený způsob, výuka zážitkem) ústava, zákony, lidská práva a svobody (VI) kulturní aktivity pořádané školou, aktivity v životě s obcí (VI) spolupráce s místním obecním úřadem (Prv, VI)	3. – 5. 3. – 5. 4. – 5. 1. – 5. 3. – 5.

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku, schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

### 3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Podněcuje myšlení přesahující hranice států a kontinentů, podporuje mezinárodní porozumění. Vede k výchově budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, schopných se v dospělosti přizpůsobit v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

#### Tematické okruhy průřezového tématu

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

#### Začlenění ve výuce:

Vzdělávací oblasti	Zpracování průřezového tématu	Ročník
Jazyk a jazyková	četba a zpracování odpovídajících textů (Čj)	3. – 5.



komunikace (Čj, Aj)	tematické tvůrčí psaní (Čj) výuka v rámci odpovídajících témat (Aj)	5. 4. – 5.
Informatika (I)	zpracované odpovídající téma (prezentace v PowerPointu)	4. – 5.
Člověk a jeho svět (Prv, PŘ, VI)	v tématech Naše vlast, Sousední státy, Evropa, Světadíly (VI) základní informace o společenstvích EU, OSN (VI) v tématech Krajiny Evropy (Př) zapojení Den Evropy (9. května)	4. – 5. 4. – 5.
Umění a kultura (Hv, Vv)	hudba jiných národností (Hv) národní a regionální kultura (Vv)	1. – 5. 1. – 5.
Člověk a zdraví (Tv)	olympijské ideje význam sportu pro lidi různých národů a národností	1. – 5.

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

#### 4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

#### Tematické okruhy průřezového tématu

- **Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

### Začlenění ve výuce:

Vzdělávací oblasti	Zpracování průřezového tématu	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace (Čj, Aj)	diskuze, ranní/závěrečné a diskuzní kruhy (Čj) četba a zpracování odpovídajících textů (Čj) tematické tvůrčí psaní (Čj) výuka v rámci odpovídajících témat (Aj)	1. – 5. 1. – 5. 4. – 5. 4. – 5.
Člověk a jeho svět (Prv, Př, VI)	v tématech Lidé s odlišnou národností, projevy rasové ne/snášenlivosti (Prv, VI)	3. – 5.
Umění a kultura (Hv, Vv)	hudba jiných národností (Hv) národní a regionální kultura (Vv)	1. – 5. 1. – 5.
Člověk a zdraví (Tv)	pravidla fair play spojení lidí různých národností prostřednictvím sportu	1. – 5.

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu;

- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

## 5. ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědecko-technických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

### Tematické okruhy průřezového tématu

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování kvality ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení kvality půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje

dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

### Začlenění ve výuce:

Vzdělávací oblasti	Zpracování průřezového tématu	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace (Čj, Aj)	diskuze, ranní/závěrečné a diskuzní kruhy (Čj) četba a zpracování odpovídajících textů (Čj) tematické tvůrčí psaní (Čj) výuka v rámci odpovídajících témat (Aj)	1. – 5. 1. – 5. 3. – 5. 3. – 5.
Člověk a jeho svět (Prv, Př, VI)	třídění odpadů badatelské aktivity, pokusy (Prv, Př) výukové programy, exkurze (Prv, Př) zapojení na Den Země (22. dubna) „recyklohraní“ v odpovídajících tématech (Př) v tématech Zemědělství a půda, Ochrana přírody (VI)	1. – 5.   4. – 5. 4. – 5.
Umění a kultura (Hv, Vv)	využívání recyklovaných materiálů (Vv)	1. – 5.
Člověk a zdraví (Tv)	vycházky do přírody, turistika	1. – 5.
Člověk a svět práce (Pč)	podíl na úklidu obce, prostoru kolem školy zapojení se do akce Uklidíme Česko (začátek dubna)	1. – 5.

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

## 6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Sdělení, jež jsou médii nabízena, mají přitom nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními; dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

### Tematické okruhy průřezového tématu

#### **Tematické okruhy receptivních činností**

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), nezábavní principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost);

příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

#### **Tematické okruhy produktivních činností**

- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

#### **Začlenění ve výuce:**

Vzdělávací oblasti	Zpracování průřezového tématu	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace (Čj, Aj)	diskuze, ranní/závěrečné a diskuzní kruhy (Čj) četba, práce s textem (Čj) metody kritického myšlení (Čj) tvorba školního časopisu (Čj) dramatizace (Čj) výuka v rámci odpovídajících témat (Aj)	1. – 5. 2. – 5. 3. – 5. 4. – 5. 4. – 5. 3. – 5.
Informatika (I)	ověřování zpráv, identifikace zdrojů	4. – 5.
Umění a kultura (Hv, Vv)	tvorba plakátů (Vv) kritické hodnocení artefaktů (Vv)	3. – 5. 4. – 5.

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;

- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

## 4. Učební plán

### 4.1 Tabulace učebního plánu

Týdenní učební plán pro 1. – 5. ročník:

#### Povinné předměty

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. ročník		2. ročník		3. ročník		4. ročník		5. ročník		celkem		celkem
		PH	DH	PH	DH	PH	DH	PH	DH	PH	DH	PH	DH	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura (Čj)	8	1	7	2	6	2	6	1	6	1	33	7	40
	Cizí jazyk – anglický (Aj)					3		3		3	1	9	1	10
Matematika a její aplikace (M)		4		4	1	4	1	4	1	4	1	20	4	24
Informatika (I)								1		1		2	0	2
Člověk a jeho svět	Prvouka (Prv)	2		2		2	1					6	1	7
	Přírodověda (Př)							2		1	1	3	1	4
	Vlastivěda (Vl)							1	1	1	1	2	2	4
Umění a kultura	Hudební výchova (Hv)	1		1		1		1		1		5	0	5
	Výtvarná výchova (Vv)	1		2		2		1		1		7	0	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova (Tv)	2		2		2		2		2		10	0	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti (Pč)	1		1		1		1		1		5	0	5
Celkem hodin povinných (PH) a disponibilních (DH)		<b>19</b>	<b>1</b>	<b>19</b>	<b>3</b>	<b>21</b>	<b>4</b>	<b>22</b>	<b>3</b>	<b>21</b>	<b>5</b>	<b>102</b>	<b>16</b>	
Celkem hodin/týden		20		22		25		25		26		118		<b>118</b>

Disponibilní časová dotace (DH) 16 hodin

Celková povinná časová dotace 118 hodin

#### Nepovinné předměty

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem
Náboženství (Nb)	1	1	1	1	1	5

### 4.2 Poznámky k učebnímu plánu

V každém školním roce jsou spojovány ročníky podle okolností (zejm. počtu žáků) do tří tříd.

Dle organizačních možností, složení žáků a rozhodnutí vyučujících lze jednotlivé předměty integrovat a vytvářet další výukové modely jako bloky, projekty atd. (více odst. 3.2.2).

Do výuky zařazujeme vhodné prvky různých vzdělávacích směrů – Montessori pedagogiky, programu Začít spolu aj.

Žáci se mohou přihlásit do nepovinného předmětu Náboženství.



## 5. Učební osnovy

### 5.1 Vzdělávací oblasti, obory, resp. předměty, jejich charakteristika a vzdělávací obsah

#### Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Cílem jazykové výchovy je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

#### Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

#### Český jazyk (ČJ)

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura (resp. předmětu Český jazyk) jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci tohoto vzdělávacího oboru se

vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích, a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

<b>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>ČJL-3-1-01</b>	<b><i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i></b>	1. – 3.	1. ročník čtení písmen, spojování písmen do slov, čtení jednoduchých vět 2. – 3. ročník technika čtení (tiché, hlasité), soustředěnost, plynulost čtení, porozumění textu, orientace v textu (klíčová slova)
<b>ČJL-3-1-02</b>	<b><i>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i></b>	1. – 3.	pozorné, soustředěné naslouchání, aktivní reakce (otázky)

<b>ČJL-3-1-03</b>	<b><i>respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i></b>	1. – 3.	základní pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu), praktické naslouchání, zdvořilé vyjadřování, střídání rolí mluvčího a posluchače
<b>ČJL-3-1-04</b>	<b><i>pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i></b>	1. – 3.	řečová výchova, správné tvary slov, spisovný a nespisovný projev
<b>ČJL-3-1-05</b>	<b><i>v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i></b>	1. – 3.	technika mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, tempo řeči)
<b>ČJL-3-1-06</b>	<b><i>volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i></b>	1. – 3.	vyjadřování dle situace – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz; zdvořilé vystupování, způsob kladení otázek
<b>ČJL-3-1-07</b>	<b><i>na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i></b>	1. – 3.	vyjadřování se v souvislostech, vypravování
<b>ČJL-3-1-08</b>	<b><i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i></b>	1. – 3.	správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku
<b>ČJL-3-1-09</b>	<b><i>píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i></b>	1. – 3.	technika psaní (úhlednost, čitelnost), sebekontrola
<b>ČJL-3-1-10</b>	<b><i>píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i></b>	1. – 3.	2. – 3. ročník jednoduché zaznamenání slyšeného 3. ročník žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, vzkaz, dopis, popis; vypravování
<b>ČJL-3-1-11</b>	<b><i>seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i></b>	1. – 3.	hledání souvislostí, dějová posloupnost, dialog na základě obrazového materiálu, vyprávění
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>ČJL-3-1-01p</b>	<b><i>čte s porozuměním jednoduché texty</i></b>	1. – 3.	1. ročník čtení písmen 2. – 3. ročník spojování písmen do slov, čtení jednoduchých vět (s reedukačními pomůckami), porozumění textu
<b>ČJL-3-1-02p</b>	<b><i>rozumí pokynům přiměřené složitosti</i></b>	1. – 3.	pozorné, soustředěné naslouchání, přiměřená reakce

ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p	<i>dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i>	1. – 3.	technika mluveného projevu (dýchání, výslovnost, tempo řeči)
ČJL-3-1-08	<i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	1. – 3.	správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku
ČJL-3-1-09p	<i>píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen</i>	1. – 3.	technika psaní (čitelnost), sebekontrola
ČJL-3-1-09p	<i>spojuje písmena a slabiky</i>	1. – 3.	grafomotorická cvičení, technika psaní (čitelnost), sebekontrola
ČJL-3-1-09p	<i>převádí slova z mluvené do psané podoby</i>	1. – 3.	sluchová diferenciacce, rozvoj grafomotoriky
ČJL-3-1-09p	<i>dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost</i>	1. – 3.	technika psaní (čitelnost), sebekontrola
ČJL-3-1-10p	<i>opisuje a přepisuje krátké věty</i>	1. – 3.	technika psaní (čitelnost), sebekontrola
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČJL-5-1-01	<b><i>čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i></b>	4. – 5.	technika čtení (tiché, hlasité), soustředěnost, plynulost čtení, porozumění textu,
ČJL-5-1-02	<b><i>rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i></b>	4. – 5.	orientace v textu (kapitola, odstavce), vyhledávání informací v textu, výběr klíčových slov, výpisky z textu
ČJL-5-1-03	<b><i>posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i></b>	4. – 5.	porovnávání podle kritérií
ČJL-5-1-04	<b><i>reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i></b>	4. – 5.	věcné, pozorné a soustředěné naslouchání, tvorba otázek, reprodukce sdělení
ČJL-5-1-05	<b><i>vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i></b>	4. – 5.	dialog s vizuální oporou, dialog bez vizuální opory, vzkaz (dle kritérií)
ČJL-5-1-06	<b><i>rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i></b>	4. – 5.	rozdíly mezi regulérní nabídkou a manipulativní komunikací; vyhledávání zdrojů informací

<b>ČJL-5-1-07</b>	<b><i>volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i></b>	4. – 5.	používání vhodné intonace, technika mluveného projevu (přízvuk, pauza), tempo řeči, mimojazykové prostředky (mimika, gesta)
<b>ČJL-5-1-08</b>	<b><i>rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i></b>	4. – 5.	komunikační situace – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování
<b>ČJL-5-1-09</b>	<b><i>píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i></b>	4. – 5.	čitelnost a přehlednost písemného projevu, formální úprava; žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování; sebekontrola
<b>ČJL-5-1-10</b>	<b><i>sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</i></b>	4. – 5.	hledání souvislostí, výběr podstatných událostí, dějová posloupnost, osnova vyprávění, vyprávění
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p</b>	<b><i>vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích</i></b>	4. – 5.	sdělení vlastního prožitku, reprodukce (textu, dle obrázkové osnovy), vyjadřování závislé na komunikační situaci (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz; zdvořilé vystupování)
<b>ČJL-5-1-05p</b>	<b><i>má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování</i></b>	4. – 5.	rozvoj slovní zásoby
<b>ČJL-5-1-07p</b>	<b><i>v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</i></b>	4. – 5.	používání vhodné intonace, technika mluveného projevu (přízvuk, pauza), tempo řeči
<b>ČJL-5-1-09p</b>	<b><i>popíše jednoduché předměty, činnosti a děje</i></b>	4. – 5.	schopnost pozorování, srozumitelnost vyjadřování
<b>ČJL-5-1-09p</b>	<b><i>opisuje a přepisuje jednoduché texty</i></b>	4. – 5.	zraková percepce tvarů, technika psaní (čitelnost), sebekontrola
<b>ČJL-5-1-09p</b>	<b><i>píše správně a přehledně jednoduchá sdělení</i></b>	4. – 5.	zaznamenání slyšeného, žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, vzkaz, dopis
<b>ČJL-5-1-09p</b>	<b><i>píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy</i></b>	4. – 5.	technika psaní (úprava, čitelnost), sebekontrola
<b>ČJL-5-1-09p</b>	<b><i>- ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně</i></b>	4. – 5.	technika psaní (čitelnost), sebekontrola, tvorba otázek, odpovědi
<b>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</b>			

Očekávané výstupy u žáka – 1. období		Ročník	Učivo
ČJL-3-2-01	<i>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	1. – 3.	1. ročník zrakové a sluchové rozlišování, první písmeno ve slově, písmeno na konci slova, písmena uprostřed slova, skládání písmen 2. – 3. ročník třídění hlásek, analýza a syntéza slov, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin
ČJL-3-2-02	<i>porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	1. – 3.	slova opačná (antonyma), slova souznačná (synonyma), slova nadřazená, podřazená, souřadná, vyhledávání příbuzných slov v textu (kořen slov)
ČJL-3-2-03	<i>porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	1. – 3.	slovní druhy – podstatná jména, přídavná jména, slovesa
ČJL-3-2-04	<i>rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	1. – 3.	1. – 2. ročník základní tvary podstatných jmen a sloves 3. ročník jmenné kategorie (pád, číslo, rod) slovesné kategorie (infinitiv, osoba, číslo, čas)
ČJL-3-2-05	<i>užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	1. – 3.	tvoření vět, tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
ČJL-3-2-06	<i>spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	1. – 3.	2. – 3. ročník tvoření vět a souvětí, základní zásady interpunkce (čárka ve větě)
ČJL-3-2-07	<i>rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	1. – 3.	1. – 3. ročník velké písmeno na začátku věty, interpunkční znaménka (tečka, vykřičník, otazník), modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) 2. – 3. ročník druhy vět

<b>ČJL-3-2-08</b>	<i>odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	1. – 3.	1. ročník psaní di, ti, ni/dy, ty, ny; dě, tě,ně; bě, pě, vě, mě 2. – 3. ročník tvrdé a měkké souhlásky (slabiky), vyjmenovaná slova, jejich tvary a psaní i/y po obojetných souhláskách, pravopis dě, tě ně, bě, pě, vě, mě; pravopis ú/ů, psaní velkých písmen, vlastní jména, párové souhlásky
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČJL-3-2-01p	<i>zná všechna písmena malé a velké abecedy</i>	1. – 3.	tvary písmen (velká a malá tiskací, velká a malá psací)
ČJL-3-2-01p	<i>rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky</i>	1. – 3.	samohlásky (délka slabik), souhlásky
ČJL-3-2-01p	<i>tvoří slabiky</i>	1. – 3.	spojování písmen do slabik
ČJL-3-2-01p	<i>rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</i>	1. – 3.	hláska/písmeno, slovo, hranice slov, věta a její náležitosti
ČJL-3-2-08p	<i>píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</i>	1. – 3.	pravidla psaní velkých písmen
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČJL-5-2-01	<i>porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</i>	4. – 5.	synonyma, antonyma, homonyma, slova jednoznačná a mnohoznačná, slova citově zabarvená
ČJL-5-2-02	<i>rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i>	4. – 5.	rozlišení částí slov: předpona, kořen, příponová část slova (přípona a koncovka; tvoření slov odvozováním, zdvojené souhlásky, obtížné souhláskové skupiny
ČJL-5-2-03	<i>určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i>	4. – 5.	ohebné a neohebné slovní druhy, skloňování podstatných jmen, časování sloves (mluvnické kategorie) a jejich užívání v psaném i mluveném projevu
ČJL-5-2-04	<i>rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i>	4. – 5.	spisovný a nespisovný jazyk
ČJL-5-2-05	<i>vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i>	4. – 5.	přísudek a podmět, nevyjádřený podmět
ČJL-5-2-06	<i>odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i>	4. – 5.	věta jednoduchá a souvětí, vzorec souvětí, spojky a spojovací výrazy

<b>ČJL-5-2-07</b>	<i>užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</i>	4. – 5.	tvoření vět a souvětí, spojky a spojovací výrazy
<b>ČJL-5-2-08</b>	<i>píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i>	4. – 5.	vyjmenovaná slova a slova příbuzná, koncovky podstatných jmen, koncovky přídavných jmen, koncovky sloves
<b>ČJL-5-2-09</b>	<i>zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	4. – 5.	shoda přísudku s holým podmětem
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>ČJL-5-2-03p</b>	<i>pozná podstatná jména a slovesa</i>	4. – 5.	vyhledávání podstatných jmen a sloves v textu
<b>ČJL-5-2-06p</b>	<i>dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího</i>	4. – 5.	věta a její náležitosti, druhy vět, interpunkční znaménka (tečka, vykřičník, otazník), větná intonace
<b>ČJL-5-2-08p</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik</li> <li>- určuje samohlásky a souhlásky</li> <li>- seřadí slova podle abecedy</li> <li>- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek <i>dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě</i></li> <li>- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky</li> </ul>	4. – 5.	samohlásky a jejich délka, tvrdé a měkké souhlásky (slabiky), vyslovování a psaní di, ti, ni/dy, ty, ny; dě, tě,ně; bě, pě, vě, mě; obojetné souhlásky, párové souhlásky, abeceda a řazení písmen
<b>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>ČJL-3-3-01</b>	<i>čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i>	1. – 3.	poslech literárních textů, technika hlasitého čtení, modulace hlasu, intonace, přednes, zapamatování slyšeného, zapamatování přečteného
<b>ČJL-3-3-02</b>	<i>vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	1. – 3.	pravda a fikce v textu, pocity a hodnoty autora a čtenáře, kladný a záporný hrdina
<b>ČJL-3-3-03</b>	<i>rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	1. – 3.	hlavní prvky prózy a poezie, dějová linka, rýmy; žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka (a její typické znaky), bajka
<b>ČJL-3-3-04</b>	<i>pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i>	1. – 3.	zážitkové čtení a naslouchání, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod, čtenářské karty



<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČJL-3-3-01p	<i>pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</i>	1. – 3.	poslech literárních textů, reprodukce (říkanky, básně)
ČJL-3-3-02p	<i>- reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</i>	1. – 3.	reprodukce podle otázek a ilustrací, zážitkové čtení a naslouchání
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČJL-5-3-01	<i>vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i>	4. – 5.	prezentace knihy, čtenářská karta, zážitkové čtení a naslouchání
ČJL-5-3-02	<i>volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i>	4. – 5.	volná parafráze textů, tvůrčí psaní, dramatizace
ČJL-5-3-03	<i>rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	4. – 5.	literární druhy a žánry: próza, poezie, divadelní hra; pohádka, bajka, povídka, báseň – charakteristické znaky, porovnání uměleckých a neuměleckých textů dle kritérií
ČJL-5-3-04	<i>při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	4. – 5.	literární druhy a žánry: próza, poezie, divadelní hra (pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér); pohádka, báje, bajka, pověst, povídka, báseň (pojmy: kapitola, odstavec, verš, rým, přirovnání)
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p	<i>dramatizuje jednoduchý příběh</i>	4. – 5.	čtení a naslouchání, dramatizace
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p	<i>vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek</i>	4. – 5.	filmová a divadelní představení, reprodukce pomocí daných otázek, výtvarné zpracování
ČJL-5-3-02p	<i>čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy</i>	4. – 5.	čtení s porozuměním, osnova (text, obrázky)
ČJL-5-3-02p	<i>určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti</i>	4. – 5.	čtení s porozuměním, postavy a jejich vlastnosti
ČJL-5-3-04p	<i>- rozlišuje prózu a verše</i>	4. – 5.	rozlišení prózy a verše podle kritérií

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného</li> <li>- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</li> </ul>	rozlišení prostředí reálného a pohádkového tiché čtení a orientace v textu (kapitola, odstavec, informace v textu)
--	--	---

**Poznámka:**

Doporučené postupy při práci s autentickými (neučebnicovými) texty, digitálními čtenářskými zdroji:

- rozvíjení strategií k řešení úkolů (plánování, výběr informací, kontrola apod.), při kterých žák zároveň pracuje s textem (musí přečíst určitý text)
- modelování postupu při práci s textem (učitel žákům ukazuje, jak o textu přemýšlí, jaké používá čtenářské strategie, jakým způsobem ověřuje zdroje, hledá souvislosti apod.)
- žáci čtou text dle vlastního výběru (nerušeně po určitou předem vymezenou dobu) a následně mají příležitost pro čtenářské reakce (hovoří nebo píše o svém čtenářském zážitku - společně v kruhu, kooperativně ve dvojicích/skupinách, písemné přemýšlení aj.)
- žáci vyhledávají přímo i nepřímo vyjádřené informace v textu nebo jiném informačním zdroji (včetně on-line zdrojů) dle účelu čtení
- žáci odpovídají na otázky, které se týkají textu
- žáci ústně a/nebo písemně vyjadřují vlastní názor na konkrétní text vybraný učitelem
- žáci formulují důležité myšlenky textu a dokládají je důkazy v textu
- žáci samostatně shrnují přečtený text (ústně a/nebo písemně)
- žáci v textu rozeznávají fakta od názorů
- žáci posuzují, zda jsou informace zkreslené
- žáci posuzují, pro koho je text určen
- žáci posuzují věrohodnost a/nebo aktuálnost informací/informačních zdrojů, z nichž čerpají
- žáci diskutují o přečteném textu se spolužáky (ve skupinách, ve dvojici)
- žáci formulují vlastní názor na přečtený text (ústně, písemně)
- žáci porovnávají text s jinými texty na podobné téma
- žáci porovnávají text s vlastní zkušeností
- žáci zobecňují informace v textu do podoby obecně platného tvrzení
- žáci sami odhalují a vyvracejí cizí chybné úvahy nebo postupy
- žáci sami rozpoznávají aplikaci učiva v reálném světě
- žáci využívají znalosti získané v rámci výuky jiných předmětů

## Anglický jazyk (AJ)

Výuka cizího jazyka přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Očekávané výstupy u žáka – 1. období		Ročník	Učivo
<b>ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>			<b>zvuková a grafická podoba jazyka</b> – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <b>slovní zásoba</b> – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem <b>tematické okruhy</b> – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí <b>mluvnice</b> – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
<i>CJ-3-1-01</i>	<i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</i>	1. – 3.	
<i>CJ-3-1-02</i>	<i>zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i>	1. – 3.	
<i>CJ-3-1-03</i>	<i>rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</i>	1. – 3.	
<i>CJ-3-1-04</i>	<i>rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</i>	1. – 3.	
<i>CJ-3-1-05</i>	<i>přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i>	1. – 3.	
<i>CJ-3-1-06</i>	<i>píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</i>	1. – 3.	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
<i>CJ-3-1-01p</i>	<i>je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</i>	1. – 3.	
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>			
<b>POSLECH S POROZUMĚNÍM</b>			
<i>CJ-5-1-01</i>	<i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i>	4. – 5.	

<b>CJ-5-1-02</b>	<b>rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</b>	4. – 5.
<b>CJ-5-1-03</b>	<b>rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</b>	4. – 5.
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>		
<b>CJ-5-1-01p</b>	<b>rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</b>	4. – 5.
<b>CJ-5-1-02p</b>	<b>- rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</b>	4. – 5.
<b>MLUVENÍ</b>		
<b>CJ-5-2-01</b>	<b>zapojí se do jednoduchých rozhovorů</b>	4. – 5.
<b>CJ-5-2-02</b>	<b>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</b>	4. – 5.
<b>CJ-5-2-03</b>	<b>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</b>	4. – 5.
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>		
<b>CJ-5-2-01p</b>	<b>pozdraví a poděkuje</b>	4. – 5.
<b>CJ-5-2-02p</b>	<b>sdělí své jméno a věk</b>	4. – 5.
<b>CJ-5-2-03p</b>	<b>vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)</b>	4. – 5.
<b>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</b>		
<b>CJ-5-3-01</b>	<b>vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</b>	4. – 5.

<b>CJ-5-3-02</b>	<b>rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</b>	4. – 5.
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>		
<b>CJ-5-3-02p</b>	<b>rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</b>	4. – 5.
<b>PSANÍ</b>		
<b>CJ-5-4-01</b>	<b>napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</b>	4. – 5.
<b>CJ-5-4-02</b>	<b>vyplní osobní údaje do formuláře</b>	4. – 5.
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>		
	<b>- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka</b>	4. – 5.

## **Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace (resp. předmět matematika) je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

### **Cílové zaměření vzdělávací oblasti**

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

## Matematika (M)

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy.

V tematickém okruhu *Číslo a početní operace* na prvním stupni, na který na druhém stupni navazuje a dále ho prohlubuje tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

<b>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>M-3-1-01</b>	<i>používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i>	1. – 3.	přiřazování čísla k množství a množství k číslu v oboru do tisíce
<b>M-3-1-02</b>	<i>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i>	1. – 3.	čtení a zápis čísla v desítkové soustavě, porovnávání čísel ( $>$ , $<$ , $=$ ) v oboru do tisíce
<b>M-3-1-03</b>	<i>užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i>	1. – 3.	číselná řada v oboru do tisíce (vzestupně, sestupně)
<b>M-3-1-04</b>	<i>provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i>	1. – 3.	sčítání a odčítání v oboru do 1000 násobení a dělení (malá násobilka)
<b>M-3-1-05</b>	<i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	1. – 3.	slovní úlohy (výpočet, tvoření)
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>M-3-1-01p</b>	<i>porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</i>	1. – 3.	přiřazování čísla k množství a množství k číslu v oboru do 20, porovnávání množství
<b>M-3-1-02p</b>	<i>čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100</i>	1. – 3.	čtení a zápis čísel do 100, sčítání a odčítání do 20
<b>M-3-1-02p</b>	<i>zná matematické operátory +, -, =, &lt;, &gt; a umí je zapsat</i>	1. – 3.	zápis jednoduchých matematických operací
<b>M-3-1-04p</b>	<i>sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20</i>	1. – 3.	sčítání a odčítání do 20 s využitím názoru
<b>M-3-1-05p</b>	<i>řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20</i>	1. – 3.	slovní úlohy rozklad čísel
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>M-5-1-01</b>	<i>využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i>	4. – 5.	vlastnosti početních operací s přirozenými čísly
<b>M-5-1-02</b>	<i>provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i>	4. – 5.	písemné algoritmy početních operací sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených čísel



<b>M-5-1-03</b>	<b>zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</b>	4. – 5.	zaokrouhlování, odhad čísel, kontrola výsledků, logická úvaha
<b>M-5-1-04</b>	<b>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</b>	4. – 5.	slovní úlohy (zápis, postup výpočtu, odpověď)
<b>M-5-1-05</b>	<b>modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</b>	4. – 5.	využití názorných příkladů, pojmy celek, část, zlomek; určování a zápis poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny
<b>M-5-1-06</b>	<b>porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</b>	4. – 5.	znázornění vztahu mezi celkem a částí, příklady z běžného života
<b>M-5-1-07</b>	<b>přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</b>	4. – 5.	znázornění vztahu mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem, příklady z běžného života čtení a zápis desetinných čísel, znázornění desetinného čísla ve čtvercové síti, vyznačení na číselné ose
<b>M-5-1-08</b>	<b>porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</b>	4. – 5.	čtení čísel na teploměru, čtení a zápis záporných čísel, znázornění záporných čísel na číselné ose, vyjádření dlužné částky
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>M-5-1-02p</b>	<b>čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000</b>	4. – 5.	čtení a zápis čísel do 1 000, porovnávání čísel, zápis čísel na číselnou osu do 100
<b>M-5-1-02p</b>	<b>sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla</b>	4. – 5.	pamětné a písemné sčítání a odčítání čísel v oboru do 100
<b>M-5-1-02p</b>	<b>zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100</b>	4. – 5.	řady násobků v oboru malé násobilky
<b>M-5-1-03p</b>	<b>zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách</b>	4. – 5.	zaokrouhlování, odhad, logická úvaha
<b>M-5-1-03p</b>	<b>tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100</b>	4. – 5.	počítání v oboru malé násobilky
<b>M-5-1-04p</b>	<b>zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy</b>	4. – 5.	slovní úlohy
<b>M-5-1-04p</b>	<b>rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulátor</b>	4. – 5.	sudá a lichá čísla, práce s kalkulátorem
<b>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</b>			

Očekávané výstupy u žáka – 1. období		Ročník	Učivo
<b>M-3-2-01</b>	<b>orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</b>	1. – 3.	určení času na hodinách ručičkových a digitálních 1. ročník celé hodiny 2. ročník čtvrt hodiny a půl hodiny 3. ročník minuty, jednoduché převody jednotek času
<b>M-3-2-02</b>	<b>popisuje jednoduché závislosti z praktického života</b>	1. – 3.	závislosti a jejich vlastnosti
<b>M-3-2-03</b>	<b>doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</b>	1. – 3.	tabulky, grafy
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>M-3-2-02p</b>	<b>modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</b>	1. – 3.	matematické závislosti v běžném životě
<b>M-3-2-03p</b>	<b>doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi</b>	1. – 3.	orientace v prostoru, orientace v tabulkách, manipulace s mincemi
Očekávané výstupy u žáka – 2. období		Ročník	Učivo
<b>M-5-2-01</b>	<b>vyhledává, sbírá a třídí data</b>	4. – 5.	sběr podkladů, třídění a schematizace
<b>M-5-2-02</b>	<b>čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</b>	4. – 5.	tabulky, grafy, diagramy
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>M-5-2-01p</b>	<b>vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu</b>	4. – 5.	sběr podkladů, třídění podle návodu
<b>M-5-2-02p</b>	<b>orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích</b>	4. – 5.	tabulky, určování času, jednoduché převody jednotek času, délky a hmotnosti; manipulace s penězi

	- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi		
<b>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>M-3-3-01</b>	<b>rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci</b>	1. – 3.	základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka; čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník; základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
<b>M-3-3-02</b>	<b>porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</b>	1. – 3.	porovnávání, měření a odhad délky úseček; jednotky délky a jejich převody
<b>M-3-3-03</b>	<b>rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</b>	1. – 3.	osově souměrné útvary
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>M-3-3-01p</b>	<b>pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit</b>	1. – 3.	základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh)
<b>M-3-3-01p</b>	<b>rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují</b>	1. – 3.	přímka, úsečka
<b>M-3-3-02p</b>	<b>používá pravítko</b>	1. – 3.	manipulace s pravítkem
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>M-5-3-01</b>	<b>narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</b>	4. – 5.	rýsování a modelace základních rovinných útvarů
<b>M-5-3-02</b>	<b>sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</b>	4. – 5.	grafické sčítání a odčítání úseček, měření délek, výpočet obvodu obrazce
<b>M-5-3-03</b>	<b>sestrojí rovnoběžky a kolmice</b>	4. – 5.	vzájemná poloha přímek v rovině

<b>M-5-3-04</b>	<b><i>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</i></b>	4. – 5.	výpočet obsahu obrazce, jednotky obsahu
<b>M-5-3-05</b>	<b><i>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i></b>	4. – 5.	osově souměrné útvary
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>M-5-3-01p</b>	<b><i>znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</i></b>	4. – 5.	rýsování a modelace rovinných útvarů
<b>M-5-3-02p</b>	<b><i>měří a porovnává délku úsečky</i></b>	4. – 5.	měření a porovnávání délek úseček
<b>M-5-3-02p</b>	<b><i>vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i></b>	4. – 5.	výpočet obvodu obrazce
<b>M-5-3-03</b>	<b><i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i></b>	4. – 5.	vzájemná poloha přímek v rovině
<b>M-5-3-05p</b>	<b><i>určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa</i></b>	4. – 5.	osa souměrnosti základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec)
<b>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>M-5-4-01</b>	<b><i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i></b>	4. – 5.	slovní a logické úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>M-5-4-01p</b>	<b><i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech</i></b>	4. – 5.	slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

## **Vzdělávací oblast: Informatika**

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

### **Cílové zaměření vzdělávací oblasti**

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

### **Informatika (I)**

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

<b>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<i>I-5-1-01</i>	<i>uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</i>	4. – 5.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>data, informace:</b> sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů</li> <li>• <b>kódování a přenos dat:</b> využití značek, piktoqramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace</li> <li>• <b>modelování:</b> model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka</li> </ul>
<i>I-5-1-02</i>	<i>popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</i>	4. – 5.	
<i>I-5-1-03</i>	<i>vyčte informace z daného modelu</i>	4. – 5.	
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<i>I-5-1-01p</i>	<i>uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat</i>	4. – 5.	
<i>I-5-1-02p</i>	<i>popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví</i>	4. – 5.	
<b>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<i>I-5-2-01</i>	<i>sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</i>	4. – 5.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>řešení problému krokováním:</b> postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci</li> <li>• <b>programování:</b> experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu</li> </ul>
<i>I-5-2-02</i>	<i>popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</i>	4. – 5.	
<i>I-5-2-03</i>	<i>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</i>	4. – 5.	
<i>I-5-2-04</i>	<i>ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</i>	4. – 5.	
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<i>I-5-2-01p</i>	<i>sestavuje symbolické zápisy postupů</i>	4. – 5.	
<i>I-5-2-02p</i>	<i>popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení</i>	4. – 5.	

I-5-2-03p	rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů	4. – 5.	<ul style="list-style-type: none"> <li><b>kontrola řešení:</b> porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem</li> </ul>
<b>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
I-5-3-01	<i>v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi</i>	4. – 5.	<ul style="list-style-type: none"> <li><b>systémy:</b> skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi</li> <li><b>práce se strukturovanými daty:</b> shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu</li> </ul>
I-5-3-01	<i>pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</i>	4. – 5.	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
I-5-3-01p	<i>v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky</i>	4. – 5.	
I-5-3-02p	<i>pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</i>	4. – 5.	
<b>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
I-5-4-01	<i>najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</i>	4. – 5.	<ul style="list-style-type: none"> <li><b>hardware a software:</b> digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů</li> <li><b>počítačové sítě:</b> propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat</li> <li><b>bezpečnost:</b> pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla</li> </ul>
I-5-4-02	<i>propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</i>	4. – 5.	
I-5-4-03	<i>dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</i>	4. – 5.	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
I-5-4-01p	<i>najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu</i>	4. – 5.	
I-5-4-03p	<i>popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi</i>	4. – 5.	

## Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do *pěti tematických okruhů*.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.



V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

### **Cílové zaměření vzdělávací oblasti**

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvořech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je rozdělen do předmětů Prvouka (1. – 3. ročník), Přírodověda (4. a 5. ročník) a Vlastivěda (4. a 5. ročník), ve kterých jsou zastoupeny tematické okruhy takto:

**Prvouka** – Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví (očekávané výstupy 1. období)

**Přírodověda** – Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví (očekávané výstupy 2. období)

**Vlastivěda** – Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas (očekávané výstupy 2. období)

## Prvouka (Prv)

<b>MÍSTO, KDE ŽIJEME</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>ČJS-3-1-01</b>	<i>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	1. – 3.	orientace v místě bydliště; orientace v prostředí školy, okolí školy; orientace v plánu obce, symboly a značky; bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, vyhodnocování, odhad a předpoklad
<b>ČJS-3-1-02</b>	<i>začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</i>	1. – 3.	obec a její části, poloha v krajině, krajová příslušnost, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
<b>ČJS-3-1-03</b>	<i>rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</i>	1. – 3.	zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>ČJS-3-1-01p</b>	<i>orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy</i>	1. – 3.	orientace v místě bydliště, okolí školy
<b>ČJS-3-1-01p</b>	<i>popíše a zvládne cestu do školy</i>	1. – 3.	bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
<b>LIDÉ KOLEM NÁS</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>ČJS-3-2-01</b>	<i>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</i>	1. – 3.	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy; mezilidské vztahy, komunikace; pomoc nemocným, sociálně slabým
<b>ČJS-3-2-02</b>	<i>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</i>	1. – 3.	fyzická a duševní práce, zaměstnání; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>ČJS-3-2-01p</b>	<i>rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy</i>	1. – 3.	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy
<b>ČJS-3-2-01p</b>	<i>dodržuje základní pravidla společenského chování</i>	1. – 3.	pravidla slušného chování

ČJS-3-2-01p	<i>při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně</i>	1. – 3.	pravidla slušného chování
ČJS-3-2-01p	<i>projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i>	1. – 3.	chování lidí – vlastnosti lidí, ohleduplnost, etické zásady, zvládnutí vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
<b>LIDÉ A ČAS</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČJS-3-3-01	<i>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	1. – 3.	orientace v čase a časový řád – určování času, denní režim, roční období
ČJS-3-3-02	<i>pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu</i>	1. – 3.	regionální osobnosti současné, historické, významná místa, události, báje, mýty, pověsti, vztah k rodnému místu, vlasti
ČJS-3-3-03	<i>uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</i>	1. – 3.	současnost v našem životě – způsob života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života (srovnání s minulostí); státní svátky a významné dny
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČJS-3-3-01p	<i>pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase</i>	1. – 3.	čas, hodiny, orientace v čase
ČJS-3-3-01p	<i>zná rozvržení svých denních činností</i>	1. – 3.	denní režim
ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p	<i>rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	1. – 3.	pojmy minulost, přítomnost a budoucnost, orientace v časových obdobích
ČJS-3-3-03p	<i>poznává různé lidské činnosti</i>	1. – 3.	věci co nás obklopují, bydlení, předměty denní potřeby
<b>ROZMANITOST PŘÍRODY</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČJS-3-4-01	<i>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	1. – 3.	pozorování změn v přírodě v jednotlivých ročních dobách; vedení záznamů a vyhodnocení
ČJS-3-4-02	<i>roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	1. – 3.	živá a neživá příroda; pozorování vlastností a znaků konkrétních přírodnin, vedení záznamů a vyhodnocení

<b>ČJS-3-4-03</b>	<b>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</b>	1. – 3.	zkoumání látek a jejich vlastností formou pokusů – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>ČJS-3-4-01p</b>	<b>pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</b>	1. – 3.	pozorování a popis změn v přírodě v jednotlivých ročních dobách
<b>ČJS-3-4-02p</b>	<b>pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat</b>	1. – 3.	domácí zvířata a volně žijí zvířata v rámci regionu
<b>ČJS-3-4-02p</b>	<b>pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami</b>	1. – 3.	základní druhy ovoce, zeleniny, poznávání rostlin
<b>ČJS-3-4-03p</b>	<b>provede jednoduchý pokus podle návodu</b>	1. – 3.	zkoumání látek a jejich vlastností formou pokusů
<b>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>ČJS-3-5-01</b>	<b>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</b>	1. – 3.	péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
<b>ČJS-3-5-02</b>	<b>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</b>	1. – 3.	osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky); šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
<b>ČJS-3-5-03</b>	<b>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</b>	1. – 3.	vyhodnocování životních situací, přivolání pomoci v případě ohrožení – čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

<b>ČJS-3-5-04</b>	<b><i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i></b>	1. – 3.	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČJS-3-5-01p	<i>uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění</i>	1. – 3.	základní hygienické návyky, sebeobsluha, denní režim, správná výživa, pitný režim; ošetření drobných poranění, prevence nemocí a úrazů
ČJS-3-5-01p	<i>pojmenuje hlavní části lidského těla</i>	1. – 3.	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka
ČJS-3-5-02p	<i>rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných</i>	1. – 3.	vyhodnocování životních situací; zásady bezpečného chování a pohybu
ČJS-3-5-02p	<i>uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</i>	1. – 3.	bezpečné chování v silničním provozu, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)
ČJS-3-5-03p	<i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	1. – 3.	vyhodnocování životních situací; způsoby přivolání pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
ČJS-3-5-04	<b><i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i></b>	1. – 3.	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Přírodověda (Př)

ROZMANITOST PŘÍRODY		
Očekávané výstupy u žáka – 2. období	Ročník	Učivo
<p><b>ČJS-5-4-01</b> <i>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</i></p>	4. – 5.	<p>voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život;</p> <p>látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek;</p> <p>rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka;</p> <p>nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam;</p> <p>rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva</p>
<p><b>ČJS-5-4-02</b> <i>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</i></p>	4. – 5.	vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období
<p><b>ČJS-5-4-03</b> <i>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</i></p>	4. – 5.	pozorování přírodních společenstev v regionu, hledání a zkoumání souvislostí, vzájemných vztahů mezi organismy, vedení záznamů a vyhodnocení
<p><b>ČJS-5-4-04</b> <i>porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</i></p>	4. – 5.	pozorování konkrétních organismů, porovnávání, zařazování do skupin, práce s klíči a atlasy
<p><b>ČJS-5-4-05</b> <i>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou</i></p>	4. – 5.	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a

	<i>prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</i>		živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
<b>ČJS-5-4-06</b>	<b><i>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i></b>	4. – 5.	pokusy: kladení otázek a stanovení hypotézy, plánování a provedení pokusu, vyhodnocení dat, formulace závěru a prezentace
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČJS-5-4-01p	<i>na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody</i>	4. – 5.	voda a vzduch – základní informace, význam pro život; látky a jejich vlastnosti – základní informace, měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek; rostliny, houby, živočichové – základní znaky, význam v přírodě a pro člověka; nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, půda a její význam; rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
ČJS-5-4-02p	<i>popíše střídání ročních období</i>	4. – 5.	roční období a jejich charakteristika
ČJS-5-4-03p	<i>zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</i>	4. – 5.	pozorování a zkoumání přírodních společenstev v nejbližším okolí
ČJS-5-4-05p	<i>zvládá péči o pokojové rostliny</i>	4. – 5.	péče o pokojové rostliny
ČJS-5-4-05p	<i>chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí</i>	4. – 5.	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
ČJS-5-4-05p	<i>popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují</i>	4. – 5.	odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
ČJS-5-4-06p	<i>provádí jednoduché pokusy se známými látkami</i>	4. – 5.	zkoumání látek a jejich vlastností formou pokusů
<b>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</b>			



Očekávané výstupy u žáka – 1. období		Ročník	Učivo
ČJS-5-5-01	<i>využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života</i>	4. – 5.	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou
ČJS-5-5-02	<i>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</i>	4. – 5.	biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
ČJS-5-5-03	<i>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</i>	4. – 5.	denní režim, plánování, hledání kompromisů, ladění zájmů a aktivit v sociální skupině
ČJS-5-5-04	<i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</i>	4. – 5.	vyhodnocování životních situací (modelové situace), osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém
ČJS-5-5-05	<i>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</i>	4. – 5.	návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
ČJS-5-5-06	<i>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i>	4. – 5.	péče o zdraví – zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena

<b>ČJS-5-5-07</b>	<b>rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</b>	4. – 5.	zásady první pomoci; přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČJS-5-5-01p	<i>uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</i>	4. – 5.	péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, pitný režim; prevence nemocí a úrazů; osobní, intimní a duševní hygiena
ČJS-5-5-02p	<i>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</i>	4. – 5.	vývoj jedince a charakteristika jednotlivých etap lidského života
ČJS-5-5-04p	<i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</i>	4. – 5.	vyhodnocování životních situací (modelové situace), osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém
ČJS-5-5-04p	<i>uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti</i>	4. – 5.	bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)
ČJS-5-5-05p	<i>odmítá návykové látky</i>	4. – 5.	odmítání návykových látek; prevence závislosti; nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
ČJS-5-5-07p	<i>ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc</i>	4. – 5.	první pomoc při drobných poraněních; přivolání pomoci v případě ohrožení – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

## Vlastivěda (VI)

<b>MÍSTO, KDE ŽIJEME</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>ČJS-5-1-01</b>	<b><i>určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i></b>	4. – 5.	místní oblast – orientační body a linie, popis polohy
<b>ČJS-5-1-02</b>	<b><i>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i></b>	4. – 5.	práce s mapou, kompasem (busolou), světové strany, zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě, řešení krizových situací
<b>ČJS-5-1-03</b>	<b><i>rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy</i></b>	4. – 5.	mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky; Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
<b>ČJS-5-1-04</b>	<b><i>vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam</i></b>	4. – 5.	regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR
<b>ČJS-5-1-05</b>	<b><i>porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i></b>	4. – 5.	pozorování, vyhledávání a zpracování informací, prezentace, srovnávání, diskuze
<b>ČJS-5-1-06</b>	<b><i>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i></b>	4. – 5.	naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>ČJS-5-1-01p</b>	<b><i>popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje</i></b>	4. – 5.	popis polohy na mapě, krajová příslušnost
<b>ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p</b>	<b><i>orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany</i></b>	4. – 5.	orientace na mapě, světové strany
<b>ČJS-5-1-02p</b>	<b><i>řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i></b>	4. – 5.	zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě, řešení krizových situací

ČIS-5-1-03p	<i>má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě</i>	4. – 5.	poloha ČR, sousední státy, základní informace o ČR (hlavní město, úřední jazyk, obyvatelé, kraje, představitelé státní správy)
ČIS-5-1-04p	<i>uveďte pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí</i>	4. – 5.	význačná místa regionu
ČIS-5-1-05p	<i>sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest</i>	4. – 5.	pozorování, prezentace, diskuze
ČIS-5-1-06p	<i>pozná státní symboly České republiky</i>	4. – 5.	státní symboly
<b>LIDÉ KOLEM NÁS</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČIS-5-2-01	<b><i>vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</i></b>	4. – 5.	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, tvoření a dodržování pravidel, fyzická a duševní práce, zaměstnání; chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost – etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
ČIS-5-2-02	<b><i>rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</i></b>	4. – 5.	chování lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
ČIS-5-2-03	<b><i>orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy</i></b>	4. – 5.	vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			

ČJS-5-2-01p	<i>dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</i>	4. – 5.	život ve skupině (rodina, škola, obec), tvoření a dodržování pravidel
ČJS-5-2-02p	<i>rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých</i>	4. – 5.	chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost
ČJS-5-2-02p	<i>uveďte základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy</i>	4. – 5.	principy demokracie, právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
ČJS-5-2-03p	<i>používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrátí peníze</i>	4. – 5.	základní finanční gramotnost, nakupování
ČJS-5-2-03p	<i>porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uveďte příklady rizik půjčování peněz</i>	4. – 5.	hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
ČJS-5-2-03p	<i>sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uveďte příklady základních příjmů a výdajů</i>	4. – 5.	rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti
<b>LIDÉ A ČAS</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČJS-5-3-01	<b><i>pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i></b>	4. – 5.	orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
ČJS-5-3-02	<b><i>využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti</i></b>	4. – 5.	současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
ČJS-5-3-03	<b><i>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i></b>	4. – 5.	orientace na časové ose; historické reálie (události, osobnosti); současnost; srovnání života v minulosti a v současnosti, regionální specifika

<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČIS-5-3-03p	<i>rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</i>	4. – 5.	rozdíly života v minulosti a současnosti
ČIS-5-3-03p	<i>uveče významné události, které se vztahují k regionu a kraji</i>	4. – 5.	regionální události, významné události v historii
ČIS-5-3-03p	<i>vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště</i>	4. – 5.	regionální památky kulturní, historické a přírodní

## **Vzdělávací oblast: Umění a kultura**

Umožňuje žákům poznávat svět kultury a umění jako proces i výsledek duchovní činnosti, jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce), jako proces specifického poznání a dorozumívání, které lze formulovat a sdělovat právě jen uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Tato oblast lze rozšířit o doplňující obor Dramatická výchova, která je realizována formou projektu, je také zařazována do jiných předmětů (zejm. Českého jazyka).

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

### **Cílové zaměření vzdělávací oblasti**

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

## Hudební výchova (HV)

Vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy u žáka – 1. období		Ročník	Učivo
<i>HV-3-1-01</i>	<i>zpívá v jednohlase</i>	1. – 3.	<b>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</b> • <b>pěvecký a mluvní projev</b> – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky)
<i>HV-3-1-02</i>	<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</i>	1. – 3.	
<i>HV-3-1-03</i>	<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	1. – 3.	



<b>HV-3-1-04</b>	<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	1. – 3.	<p>odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>hudební rytmus</b> – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu</li> <li>• <b>dvojhlas a vícehlas</b> – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.</li> <li>• <b>intonace, vokální improvizace</b> – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.)</li> <li>• <b>záznam vokální hudby</b> – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně</li> </ul>
<b>HV-3-1-05</b>	<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	1. – 3.	
<b>HV-3-1-06</b>	<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	1. – 3.	
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>HV-3-1-01p</b>	<i>zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty</i>	1. – 3.	
<b>HV-3-1-02p</b>	<i>hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu</i>	1. – 3.	
<b>HV-3-1-04p</b>	<i>reaguje pohybem na tempové a rytmické změny</i>	1. – 3.	
<b>HV-3-1-05p</b>	<i>rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby</i>	1. – 3.	
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	
<b>HV-5-1-01</b>	<i>zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>	4. – 5.	
<b>HV-5-1-02</b>	<i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	4. – 5.	
<b>HV-5-1-03</b>	<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i>	4. – 5.	
<b>HV-5-1-04</b>	<i>rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	4. – 5.	
<b>HV-5-1-05</b>	<i>vytváří jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i>	4. – 5.	
<b>HV-5-1-06</b>	<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků</i>	4. – 5.	

#### INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

#### HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

<b>HV-5-1-07</b>	<b>ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</b>	4. – 5.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>taktování, pohybový doprovod znějící hudby</b> – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance</li> <li>• <b>pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby</b> – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků</li> <li>• <b>orientace v prostoru</b> – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách</li> </ul> <p><b>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>kvality tónů</b> – délka, síla, barva, výška</li> <li>• <b>vztahy mezi tóny</b> – souzvuk, akord</li> <li>• <b>hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem</b> – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu</li> <li>• <b>hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj</b></li> <li>• <b>hudební styly a žánry</b> – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.</li> <li>• <b>hudební formy</b> – malá písňová forma, rondo, variace</li> <li>• <b>interpretace hudby</b> – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)</li> </ul>
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<i>HV-5-1-01p</i>	<i>zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem</i>	4. – 5.	
<i>HV-5-1-02p, HV-5-1-07p</i>	<i>propojí vlastní pohyb s hudbou</i>	4. – 5.	
<i>HV-5-1-03p</i>	<i>doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</i>	4. – 5.	
<i>HV-5-1-06p</i>	<i>odliší tóny podle výšky, síly a barvy</i> <i>- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb</i> <i>- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování</i>	4. – 5.	

## Výtvarná výchova (VV)

Pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy u žáka – 1. období		Ročník	Učivo
<b>VV-3-1-01</b>	<b><i>rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i></b>	1. – 3.	<b>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</b> <ul style="list-style-type: none"><li><b>prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru</b></li></ul>
<b>VV-3-1-02</b>	<b><i>v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i></b>	1. – 3.	

VV-3-1-03	<i>vnímá události různými smysly, vizuálně je vyjadřuje</i>	1. – 3.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>uspořádání objektů do celků</b> – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření</li> <li>• <b>reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly</b> – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly</li> <li>• <b>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</b> – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</li> </ul>
VV-3-1-04	<i>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností</i>	1. – 3.	
VV-3-1-05	<i>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	1. – 3.	
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
VV-3-1-01 až VV-5-1-05p	<i>zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</i>	1. – 3.	
VV-3-1-01p	<i>rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</i>	1. – 3.	
VV-3-1-02p, VV-3-1-04p	<i>uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům</i>	1. – 3.	
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	
VV-5-1-01	<i>při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů</i>	4. – 5.	
VV-5-1-02	<i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností</i>	4. – 5.	
VV-5-1-03	<i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i>	4. – 5.	
VV-5-1-04	<i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky</i>	4. – 5.	
			<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</b></li> <li>• <b>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</b> – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</li> <li>• <b>typy vizuálně obrazných vyjádření</b> – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama</li> <li>• <b>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</b> – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</li> </ul>
			<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</b></li> <li>• <b>osobní postoj v komunikaci</b> – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</li> </ul>

VV-5-1-05	<i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i>	4. – 5.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</b> – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)</li> <li>• <b>proměny komunikačního obsahu</b> – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</li> </ul>
VV-5-1-06	<i>nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	4. – 5.	
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
VV-5-1-01p až VV-5-1-06p	<i>uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i>	4. – 5.	
VV-5-1-01p	<i>rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</i>	4. – 5.	
VV-5-1-02p, VV-5-1-03p	<i>při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</i>	4. – 5.	
VV-5-1-06p	<i>vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla</i>	4. – 5.	

## Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot (je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáků), o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků na 1. stupni ve vzdělávacím oboru **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy (např. Učíme se venku, přestávky trávené venku aj.).

### Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

### **Tělesná výchova (Tv)**

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Pro pohybové vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení. Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém usnadňuje život, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

V hodinách povinné tělesné výchovy jsou využívány prvky Zdravotní tělesné výchovy.

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy u žáka – 1. období		Ročník	Učivo
TV-3-1-01	<i>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i>	1. – 3.	<b>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</b> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>význam pohybu pro zdraví</b> – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</li> <li><b>příprava organismu</b> – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</li> <li><b>zdravotně zaměřené činnosti</b> – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</li> <li><b>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</b></li> <li><b>hygiena při TV</b> – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity</li> </ul>
TV-3-1-02	<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</i>	1. – 3.	
TV-3-1-03	<i>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</i>	1. – 3.	
TV-3-1-04	<i>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i>	1. – 3.	
TV-3-1-05	<i>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i>	1. – 3.	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
TV-3-1-01p	<i>zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</i>	1. – 3.	
TV-3-1-04p	<i>dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách</i>	1. – 3.	



TV-3-1-05p	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	1. – 3.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>bezpečnost při pohybových činnostech</b> – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</li> <li>• <b>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</b></li> <li>• <b>pohybové hry</b> – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost</li> <li>• <b>základy gymnastiky</b> – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</li> <li>• <b>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</b> – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</li> <li>• <b>průpravné úpoly</b> – přetahy a přetlaky</li> <li>• <b>základy atletiky</b> – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</li> <li>• <b>základy sportovních her</b> – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů</li> <li>• <b>turistika a pobyt v přírodě</b> – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody</li> <li>• <b>plavání</b> (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké</li> </ul>
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>			
TV-5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	4. – 5.	
TV-5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	4. – 5.	
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	4. – 5.	
TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	4. – 5.	
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	4. – 5.	
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	4. – 5.	
TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	4. – 5.	

<b>TV-5-1-08</b>	<b><i>zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</i></b>	4. – 5.	<p>dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>lyžování, bruslení</b> (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích</li> <li>• <b>další pohybové činnosti</b> (podle podmínek školy a zájmu žáků)</li> </ul> <p><b>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>komunikace v TV</b> – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</li> <li>• <b>organizace při TV</b> – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</li> <li>• <b>zásady jednání a chování</b> – fair play, olympijské ideály a symboly</li> <li>• <b>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</b> – her, závodů, soutěží</li> <li>• <b>měření a posuzování pohybových dovedností</b> – měření výkonů, základní pohybové testy</li> <li>• <b>zdroje informací o pohybových činnostech</b></li> </ul>
<b>TV-5-1-09</b>	<b><i>změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i></b>	4. – 5.	
<b>TV-5-1-10</b>	<b><i>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</i></b>	4. – 5.	
<b>TV-5-1-11</b>	<b><i>adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti</i></b>		
<b>TV-5-1-12</b>	<b><i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti</i></b>		
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>TV-5-1-01p</b>	<b><i>chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu</i></b>	4. – 5.	
<b>TV-5-1-02p</b>	<b><i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením</i></b>	4. – 5.	
<b>TV-5-1-03p</b>	<b><i>zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností</i></b>	4. – 5.	
<b>TV-5-1-04p</b>	<b><i>uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti</i></b>	4. – 5.	
<b>TV-5-1-05p</b>	<b><i>reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti</i></b>	4. – 5.	
<b>TV-5-1-06p</b>	<b><i>dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play</i></b> - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy	4. – 5.	

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy u žáka – 1. období		Ročník	Učivo
ZTV-3-1-01	<i>uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy</i>	1. – 3.	<p>ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>zdravotní oslabení</b> – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</li> </ul> <p>SPECIÁLNÍ CVIČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>základy speciálních cvičení</b> – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení</li> <li><b>oslabení podpůrně pohybového systému (A)</b> – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šijového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp</li> <li><b>oslabení vnitřních orgánů (B)</b> – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj</li> </ul>
ZTV-3-1-02	<i>zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením</i>	1. – 3.	
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ZTV-3-1-01	<i>uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy</i>	1. – 3.	
ZTV-3-1-02	<i>zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením</i>	1. – 3.	
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>			
ZTV-5-1-01	<i>zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování</i>	4. – 5.	
ZTV-5-1-02	<i>zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele</i>	4. – 5.	
ZTV-5-1-03	<i>upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením</i>	4. – 5.	
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ZTV-5-1-01	<i>zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování</i>	4. – 5.	
ZTV-5-1-02	<i>zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele</i>	4. – 5.	

ZTV-5-1-03	upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	4. – 5.	<p>hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>oslabení smyslových a nervových funkcí (C)</b> – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání</li> </ul> <p><b>VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV</b> – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</li> </ul>
------------	--	---------	--

## Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné, tvoří dohromady předmět **Pracovní činnosti**.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

### Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

### Pracovní činnosti (Pč)

<b>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>ČSP-3-1-01</b>	<b>vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</b>	1. – 3.	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
<b>ČSP-3-1-02</b>	<b>pracuje podle slovního návodu a předlohy</b>	1. – 3.	postup podle návodu, předlohy
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
<b>ČSP-3-1-01p</b>	<b>zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</b>	1. – 3.	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
<b>ČSP-3-1-02</b>	<b>pracuje podle slovního návodu a předlohy</b>	1. – 3.	postup podle návodu, předlohy
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
<b>ČSP-5-1-01</b>	<b>vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</b>	4. – 5.	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce; kreativní tvoření; vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
<b>ČSP-5-1-02</b>	<b>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</b>	4. – 5.	lidové zvyky, tradice, řemesla
<b>ČSP-5-1-03</b>	<b>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</b>	4. – 5.	pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
<b>ČSP-5-1-04</b>	<b>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</b>	4. – 5.	udržování pořádku na pracovním místě; zásady hygieny a bezpečnosti práce; první pomoc při úrazu
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			

ČSP-5-1-01p	<i>vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu</i>	4. – 5.	jednoduché pracovní operace s daným materiálem
ČSP-5-1-02p	<i>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii</i>	4. – 5.	kreativní tvoření
ČSP-5-1-03	<i>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i>	4. – 5.	vhodné pracovní pomůcky a nástroje
ČSP-5-1-04p	<i>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění</i>	4. – 5.	udržování pořádku na pracovním místě; zásady hygieny a bezpečnosti práce; první pomoc při drobném poranění
<b>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČSP-3-2-01	<b><i>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i></b>	1. – 3.	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČSP-3-2-01	<i>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	1. – 3.	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČSP-5-2-01	<b><i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i></b>	4. – 5.	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování a rozebírání modelů
ČSP-5-2-02	<b><i>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i></b>	4. – 5.	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
ČSP-5-2-03	<b><i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i></b>	4. – 5.	zásady hygieny a bezpečnosti práce; zásady první pomoci při úrazu
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČSP-5-2-01	<i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i>	4. – 5.	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování a rozebírání modelů
ČSP-5-2-02	<i>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i>	4. – 5.	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

ČSP-5-2-03p	<i>udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky</i>	4. – 5.	udržování pořádku na pracovním místě; zásady hygieny a bezpečnosti práce; zásady první pomoci při úrazu; práce s jednoduchými pracovními nástroji a pomůckami
<b>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČSP-3-3-01	<i>provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</i>	1. – 3.	pozorování, vedení záznamu a vyhodnocení
ČSP-3-3-02	<i>pečuje o nenáročné rostliny</i>	1. – 3.	pěstování nenáročných rostlin
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČSP-3-3-01p	<i>provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky</i>	1. – 3.	pozorování, vedení záznamu a vyhodnocení
ČSP-3-3-02	<i>pečuje o nenáročné rostliny</i>	1. – 3.	pěstování nenáročných rostlin
<b>Očekávané výstupy u žáka – 2. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČSP-5-3-01	<i>provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i>	4. – 5.	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
ČSP-5-3-02	<i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i>	4. – 5.	pěstování pokojových rostlin pěstování rostlin ze semen v místnosti; pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
ČSP-5-3-03	<i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i>	4. – 5.	pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04	<i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	4. – 5.	rozlišování rostlin jedovatých; problematika rostlin jako drog; alergie na rostliny; zásady hygieny a bezpečnosti práce; zásady první pomoci při úrazu
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČSP-5-3-01p	<i>dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin</i>	4. – 5.	základní podmínky pro pěstování rostlin, výživa rostlin



ČSP-5-3-02p	<i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování</i>	4. – 5.	ošetřování a péče o květiny pokojové i jiné; pozorování změn
ČSP-5-3-03	<i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i>	4. – 5.	pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04p	<i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě</i>	4. – 5.	zásady hygieny a bezpečnosti práce; zásady první pomoci při úrazu
<b>PŘÍPRAVA POKRMŮ</b>			
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČSP-3-4-01	<i>připraví tabuli pro jednoduché stolování</i>	1. – 3.	jednoduchá úprava stolu
ČSP-3-4-02	<i>chová se vhodně při stolování</i>	1. – 3.	pravidla správného stolování
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČSP-3-4-01p	<i>upraví stůl pro jednoduché stolování</i>	1. – 3.	jednoduchá úprava stolu
ČSP-3-4-02	<i>chová se vhodně při stolování</i>	1. – 3.	pravidla správného stolování
<b>Očekávané výstupy u žáka – 1. období</b>		<b>Ročník</b>	<b>Učivo</b>
ČSP-5-4-01	<i>orientuje se v základním vybavení kuchyně</i>	4. – 5.	základní vybavení kuchyně technika v kuchyni – historie a význam
ČSP-5-4-02	<i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i>	4. – 5.	výběr, nákup a skladování potravin příprava pokrmu podle receptu
ČSP-5-4-03	<i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i>	4. – 5.	pravidla správného stolování
ČSP-5-4-04	<i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i>	4. – 5.	udržování pořádku a čistoty pracovních ploch; základy hygieny v kuchyni; bezpečnost práce; první pomoc při úrazu
<b>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</b>			
ČSP-5-4-01p	<i>uvede základní vybavení kuchyně</i>	4. – 5.	základní vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02	<i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i>	4. – 5.	výběr, nákup a skladování potravin příprava pokrmu podle receptu
ČSP-5-4-03p	<i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</i>	4. – 5.	pravidla správného stolování

ČSP-5-4-04	<i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy</i>	4. – 5.	udržování pořádku a čistoty pracovních ploch; základy hygieny v kuchyni; bezpečnost práce; první pomoc při úrazu zásady správné výživy
------------	---	---------	---

### Nepovinný předmět: **Náboženství (Nb)**

Poskytuje žákům základní vhled do křesťanské nauky, tradice a křesťanských životních postojů a hodnot. Nabízí možnost seznámit se s odpověďmi katolické církve na jejich otázky o Bohu, člověku a o světě a dává jim prostor pro jejich vlastní hledání hodnot a postojů. Předmět se vyučuje ve škole v učebně zpravidla ve skupinách, kde je sdruženo více ročníků. Součástí výuky mohou být exkurze (např. prohlídka kostela, křesťanských zařízení, návštěva bohoslužeb o významných svátcích); dále se žáci mohou účastnit charitativních nebo osvětových křesťanských projektů (např. Tříkrálová sbírka, živý Betlém, koncerty solidarity, spolupráce na projektech Papežského misijního díla dětí). Žáci se zpravidla jednou do roka účastní diecézního setkání dětí v Hradci Králové. Starší žáci se dle aktuálního zájmu mohou podílet na přípravě celoškolských projektů, které souvisí s křesťanskými tradicemi.

Naukové celky:

1. Bible (Kniha knih – fakta o Bibli; Svědectví o Božím jednání s člověkem, dobré a zlo; Bible jako Boží slovo, biblická kultura; Bible a kultura křesťanských národů)
2. Ježíš Kristus a Církev (Boží Syn a pravý člověk; Život a působení Ježíše Krista; Ježíš Kristus – zakladatel Církve, identita církve; Vyznání víry; Historie církve; Misijní působení církve)
3. Křesťanství v praktickém životě (Lidský život jako dar, moje osobní identita; Vztahy mezi člověkem a Bohem; Mezilidské vztahy včetně pohledu křesťanské mravouky; Vztahy mezi křesťanskými církvemi; Vztah křesťanů k lidem jiných náboženství a kultur; Víra, naděje a láska v životě křesťana; Doprovázení lidského života svátostmi a svátostinami v jeho klíčových okamžicích; Slavení křesťanských svátků; Křesťanská angažovanost pro spravedlnost; Vztah křesťanů k životnímu prostředí)

Od 4. roč. lze tato témata doplnit informacemi o vlivu křesťanství na utváření místa, kde žijí:

Stopy křesťanství v naší obci a regionu (stavby, kulturní památky, sochy, kapličky, Boží muka apod.)

Slavné křesťanské osobnosti regionu a aktuální angažovanost křesťanů pro společnost (např. Charita apod.)

Všemi tematickými celky prolíná výchova v duchu křesťanské etiky, rozvíjení duchovního rozměru osobnosti žáka, porozumění křesťanským symbolům a tradicím.

Ročník	Téma	Vzdělávací obsah	Očekávané výstupy u žáka
1. ročník	Jsem s tebou	Každý je jedinečný a Bůh ho s láskou přijímá. Ježíš přišel, aby nám byl blízko a žil náš život. Církev je společenství kolem Ježíše Krista. Modlitba a slavení.	Žák poznává základy křesťanské víry a její výrazové prostředky – kříž, modlitba a svátky liturgického roku.

2. ročník	Poznáváme Boží lásku	Bůh působí v dějinách a v životech lidí. Svět je Božím darem. Lidé žijí ve vztahu s Bohem a s ostatními lidmi.	Žák je seznámen s vybranými biblickými událostmi ze života Ježíše Krista a s jejich poselstvím. Je veden k vnímavosti a prosociálnosti.
3. ročník	Bůh k nám přichází	Desatero jako cesta ke svobodě a ke štěstí. Základní postoje vůči Bohu a lidem. Seznámení s pojmy hřích, odpuštění, mše svatá.	Žák chápe smysl Desatera, rozlišuje hřích jako zlo a orientuje se ve slavení mše svaté.
4. ročník	Bůh nás vede (S tebou na cestě)	Boží slovo – Bible. Vybrané události ze Starého i Nového zákona. Náš život je cestou, po níž nejdeme sami.	Žák dokáže převyprávět základní události biblických dějin a učí se odhalovat jejich smysl pro nás.
5. ročník	Bůh nás volá (Náš podíl na Božím království)	Svět je náš společný domov, za který jsme spoluzodpovědní. Příběh Abraháma, Jana Křtitele a některé Ježíšovy výroky. Církev a naše zapojení do ní.	Žák poznává příklad těch, kdo naslouchali Bohu. Rozlišuje literární druhy v biblických textech. Učí se spoluzodpovědnosti za svět. Je schopen podílet se na životě rodiny, farnosti, třídy či jiné vrstevnické skupiny.

## 6. Hodnocení žáků výsledků vzdělávání žáků

Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání a chování jsou podrobně popsána v příloze školního řádu.

### 6.1 Pravidla a způsoby hodnocení žáků

1. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.
2. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka je vyjádřeno v prvním ročníku slovně, ve vyšších ročnících klasifikačním stupněm (dále jen „klasifikace“), nebo kombinací obou způsobů, přičemž žák obdrží v průběhu roku alespoň čtyři hodnocení, která mají formativní/responzivní charakter.  
Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno v prvním ročníku slovně, ve vyšších ročnících klasifikačním stupněm, v případě podané písemné žádosti rodičů slovně nebo kombinací obou způsobů.
3. Hodnocení:
  - a) zdůrazňuje individuální pokrok žáka;
  - b) popisuje konkrétní zvládnuté oblasti vzdělávání („kde je žák právě teď“);
  - c) podněcuje žáka k dalšímu rozvoji – ukazuje další cestu („kam žák směřuje a jak se tam dostane“);
  - d) je v podstatné míře spoluvytvářeno žákem samotným (sebehodnocením).
4. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se člení na:
  - a) průběžné ústní hodnocení, zahrnující zpětnou vazbu od učitele;
  - b) sebehodnocení žáka a vzájemné hodnocení;
  - c) klasifikaci/písemné slovní hodnocení;
  - d) triády (osobní setkání);
  - e) hodnocení na vysvědčení;
5. Zákonní zástupci jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka informováni především prostřednictvím:
  - a) klasifikace a písemných zpráv v (pracovních) sešitech, písemných prací/testů, diáře/žakovské knížky a programu Bakaláři;
  - b) triád (osobních setkání);
  - b) vysvědčení vydávaného na konci každého pololetí;
  - c) individuálně domluvených schůzek s učiteli.
6. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí se místo vysvědčení vydává žákovi výpis z vysvědčení.
7. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
8. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

### 6.2 Kritéria hodnocení

1. Základními sledovanými oblastmi v učivu trivie jsou s ohledem na věk a individuální možnosti žáka

čtení – správné rozlišení písmen, plynulost, porozumění textu;  
 psaní – čitelnost, úprava a úhlednost (mj. dodržování mezer), gramatická správnost, rozlišení malých a velkých písmen;  
 počítání – pochopení základních matematických operací, logická úvaha, prostorová orientace.

2. Hodnocení obsahuje zejména informace o míře splnění následujících kritérií s ohledem na individuální možnosti a věk žáka:

**a) V případě klasifikace** se sleduje oblast naplňování očekávaných výstupů, aplikace získaných znalostí, schopností a dovedností ve školní i mimoškolní praxi, efektivita práce s učitelem, ve skupině i samostatně, zájem o problematiku daného předmětu, práce s vlastní chybou, aktivní hledání řešení problému a přijímání výzev a schopnost objektivního sebe/hodnocení, přičemž se použije následující stupnice:

<b>Žák naplňuje očekávané výstupy</b>		
1	výborný	dokáže naplňovat veškeré nebo téměř všechny očekávané výstupy
2	chvalitebný	dokáže naplňovat většinu očekávaných výstupů
3	dobry	dokáže podstatnou část očekávaných výstupů
4	dostatečný	dokáže naplňovat alespoň některé z očekávaných výstupů
5	nedostatečný	nedokáže nebo téměř nedokáže naplňovat očekávané výstupy

<b>Žák aplikuje získané znalosti, schopnosti a dovednosti v praxi</b>		
1	výborný	získané znalosti, schopnosti a dovednosti dokáže samostatně aplikovat v praxi
2	chvalitebný	získané znalosti, schopnosti a dovednosti dokáže aplikovat samostatně v omezené míře nebo s menší dopomocí
3	dobry	získané znalosti, schopnosti a dovednosti dokáže aplikovat samostatně v dosti omezené míře nebo s větší dopomocí
4	dostatečný	získané znalosti, schopnosti a dovednosti dokáže samostatně aplikovat ve značně omezené míře či v omezené míře i s velkou dopomocí
5	nedostatečný	nedokáže aplikovat získané znalosti

<b>Žák pracuje a komunikuje efektivně ve skupině, s učitelem i samostatně</b>		
1	výborný	dokáže úspěšně pracovat samostatně i spolupracovat ve skupině, s učitelem i spolužáky komunikuje efektivně
2	chvalitebný	při samostatné práci či práci ve skupině mívá občas obtíže, s učitelem i spolužáky komunikuje uspokojivě
3	dobry	při samostatné práci či práci ve skupině mívá pravidelně obtíže, s učitelem i spolužáky komunikuje obvykle uspokojivě
4	dostatečný	při samostatné práci či práci ve skupině mívá velké obtíže či jednu z možností nezvládá, komunikace s ním je obtížná
5	nedostatečný	téměř nedokáže pracovat ve skupině ani samostatně, komunikace s ním je velmi obtížná

<b>Žák se zajímá o problematiku daného předmětu</b>		
1	výborný	zajímá se sám o problematiku daného předmětu
2	chvalitebný	zájem o problematiku daného předmětu je u něj třeba stimulovat
3	dobry	zájem o problematiku daného předmětu je u něj přes stimulaci menší
4	dostatečný	projevuje minimální zájem o problematiku daného předmětu
5	nedostatečný	zcela nejeví zájem o problematiku daného předmětu

<b>Žák pracuje s vlastní chybou, aktivně hledá řešení problémů a přijímá výzvy</b>		
1	výborný	dokáže pracovat s vlastní chybou, aktivně hledá řešení problémů a přijímá výzvy
2	chvalitebný	dokáže pracovat s vlastní chybou s menší dopomocí, obvykle hledá aktivně řešení problémů
3	dobry	dokáže pracovat s vlastní chybou s větší dopomocí, občas hledá řešení problémů aktivně
4	dostatečný	dokáže pracovat s vlastní chybou jen s velkou dopomocí, k hledání řešení problémů je jej potřeba obvykle vyzvat
5	nedostatečný	téměř nedokáže pracovat s vlastní chybou ani s dopomocí, řešení problémů nehledá

<b>Žák objektivně hodnotí sám sebe i ostatní spolužáky (vrstevnické hodnocení v podmínkách bezpečného prostředí)</b>		
1	výborný	dokáže objektivně hodnotit sám sebe i ostatní spolužáky
2	chvalitebný	dokáže objektivně hodnotit sám sebe i ostatní spolužáky s mírnou dopomocí
3	dobry	dokáže objektivně hodnotit sám sebe i ostatní spolužáky s větší dopomocí
4	dostatečný	dokáže objektivně hodnotit sám sebe i ostatní spolužáky se značnou mírnou dopomocí
5	nedostatečný	téměř nedokáže objektivně hodnotit sám sebe ani ostatní spolužáky ani se značnou mírnou dopomocí

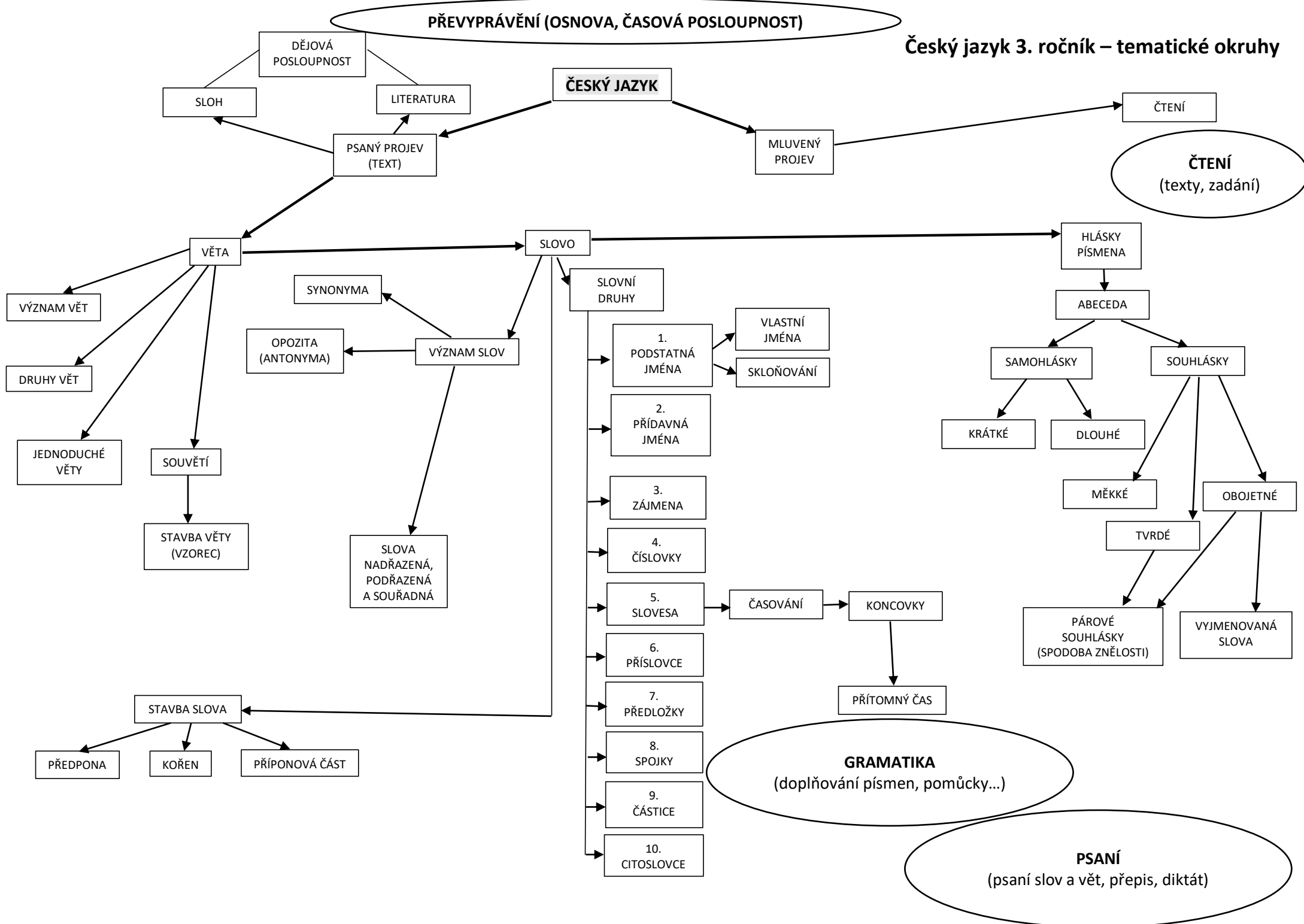
- b) V případě slovního hodnocení** se popisují dosažené výsledky v oblasti naplňování očekávaných výstupů, aplikace získaných znalostí, schopností a dovedností ve školní i mimoškolní praxi, efektivita práce s učitelem, ve skupině i samostatně, zájem o problematiku daného předmětu, práce s vlastní chybou, aktivní hledání řešení problému a přijímání výzev a schopnost objektivního sebe/hodnocení. Slovní hodnocení obsahuje doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

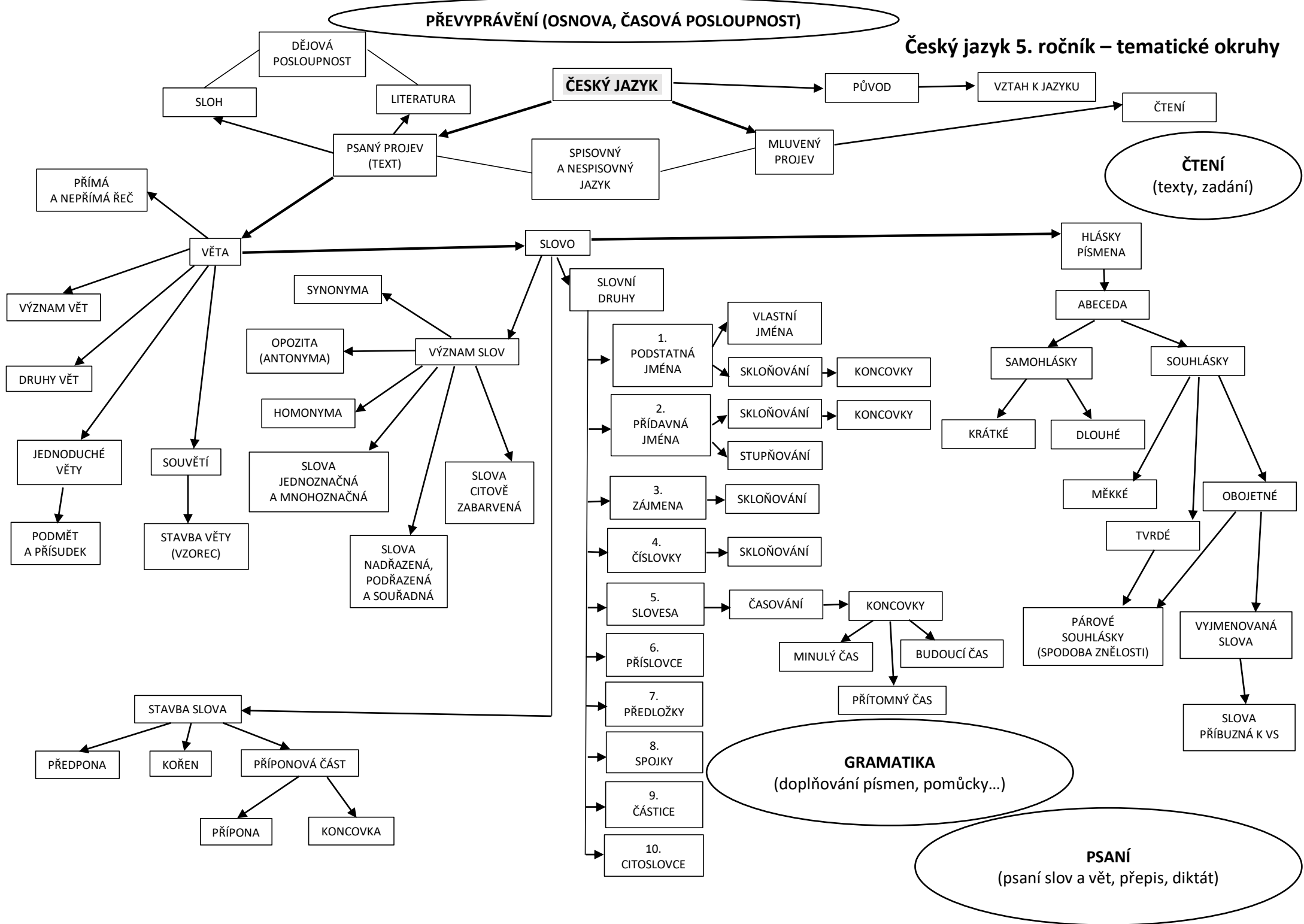
## 7. Přílohy

### Seznam příloh:

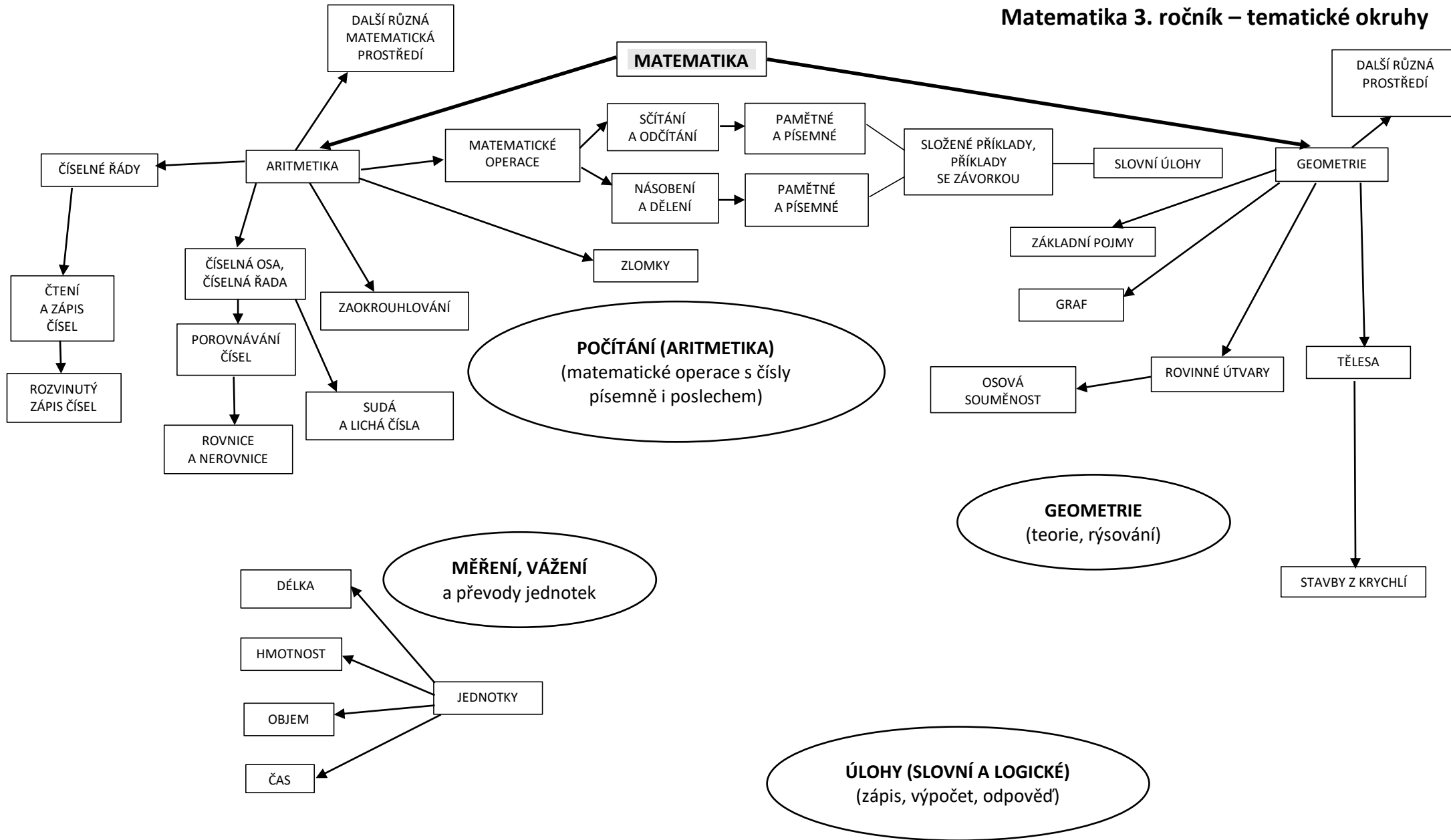
Český jazyk 3. ročník – tematické okruhy .....	
Český jazyk 5. ročník – tematické okruhy .....	
Matematika 3. ročník – tematické okruhy .....	
Matematika 5. ročník – tematické okruhy .....	
Matematika prof. Hejného – matematická prostředí .....	
Prvouka 3. ročník – tematické okruhy .....	
Přírodověda 4. ročník – tematické okruhy .....	
Přírodověda 5. ročník – tematické okruhy .....	
Vlastivěda 4. ročník (dějepisná část) – tematické okruhy .....	
Vlastivěda 5. ročník (dějepisná část) – tematické okruhy .....	
Vlastivěda 4. ročník (zeměpisná část) – tematické okruhy .....	
Vlastivěda 5. ročník (zeměpisná část) – tematické okruhy .....	



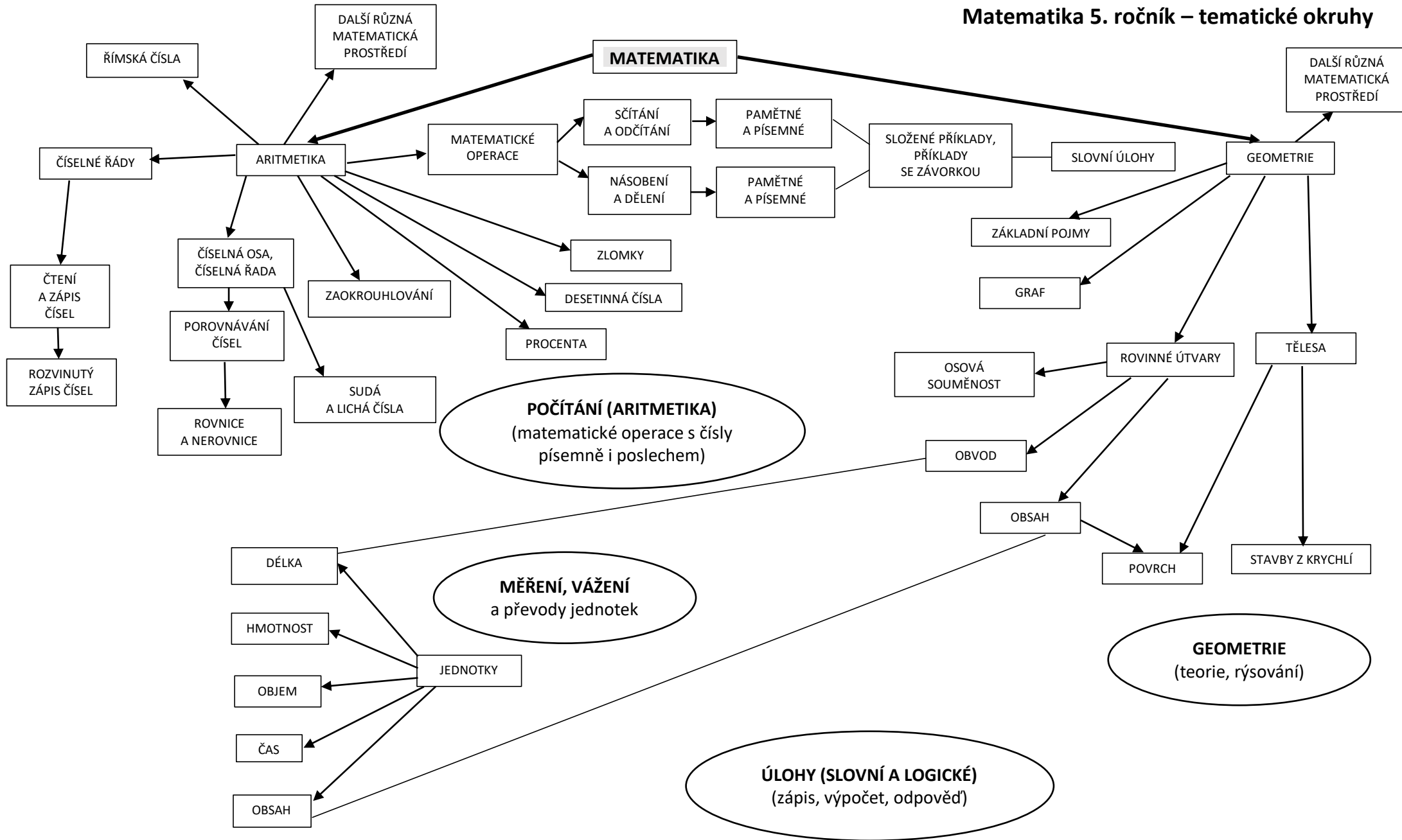




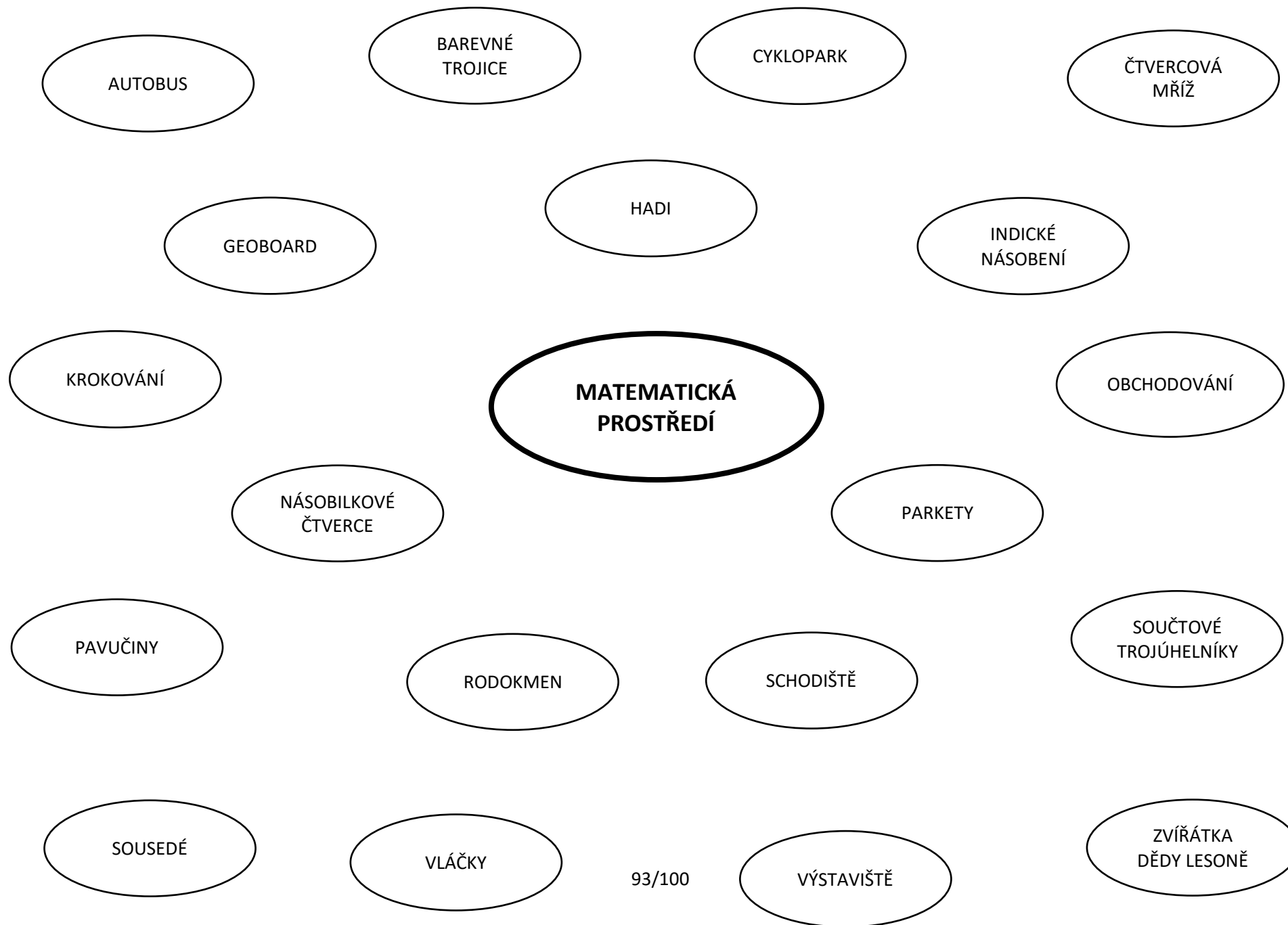
# Matematika 3. ročník – tematické okruhy



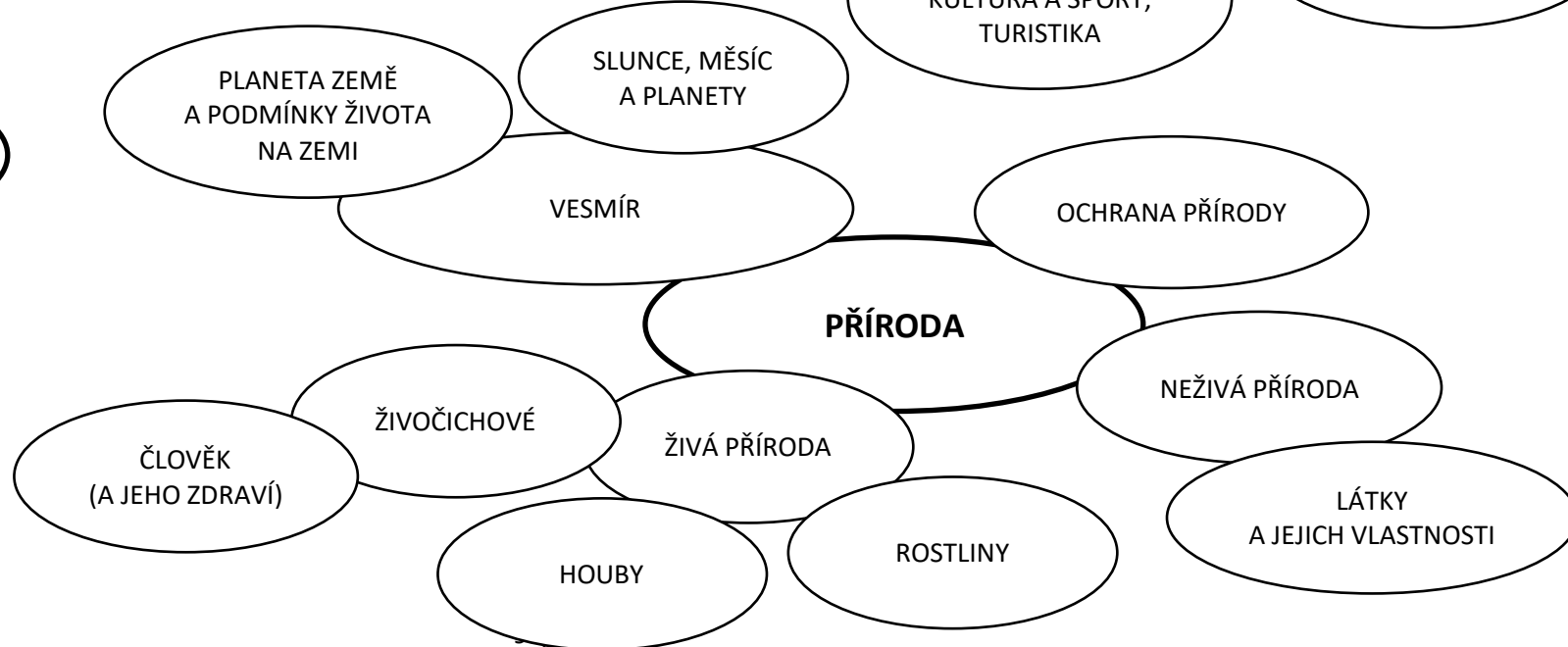
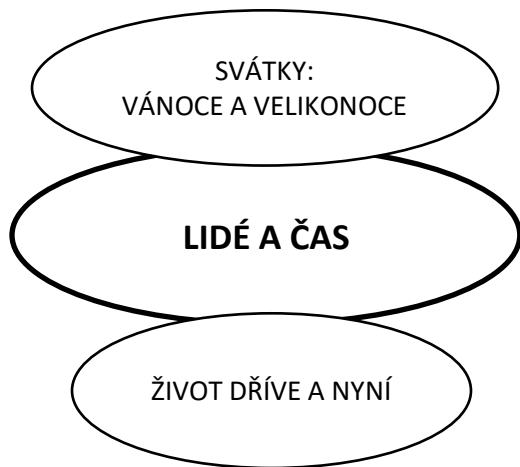
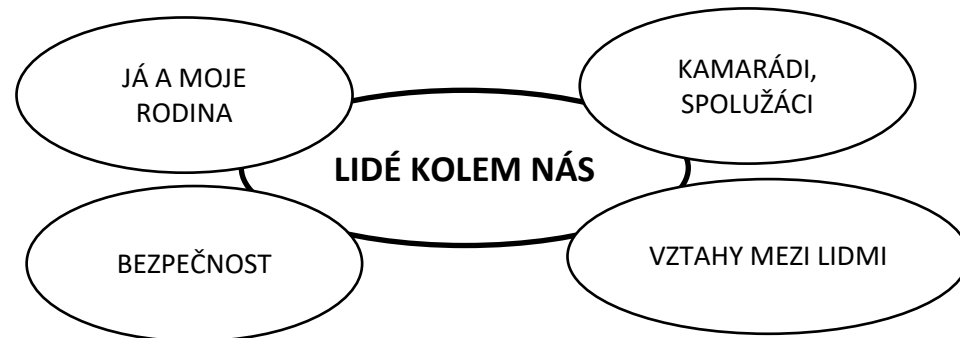
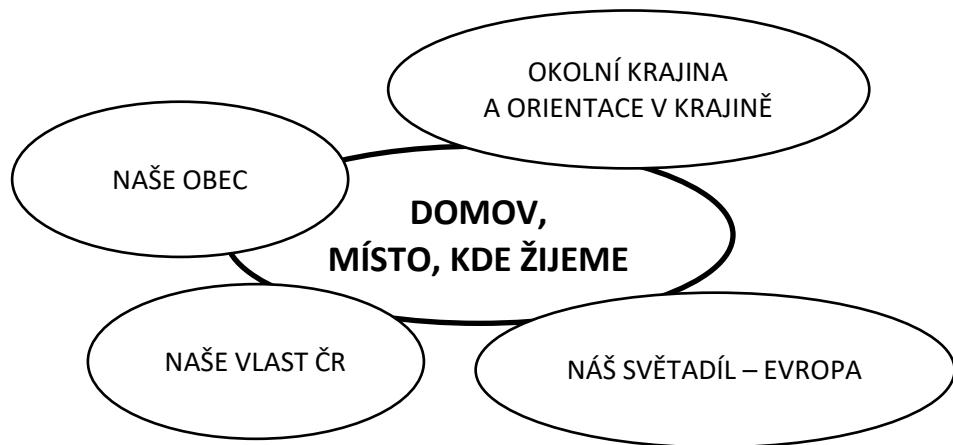
# Matematika 5. ročník – tematické okruhy



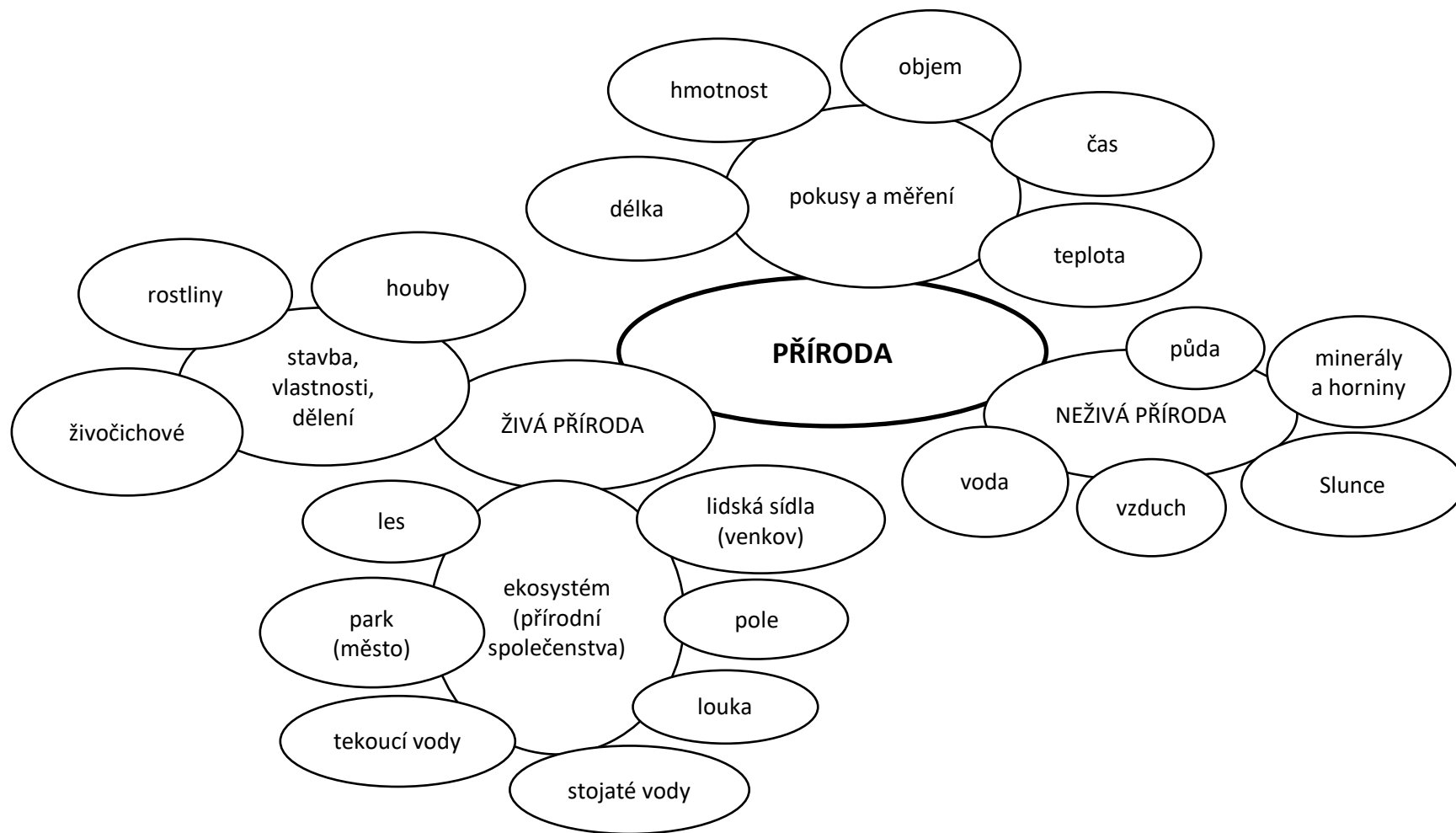
# Matematika prof. Hejného – matematická prostředí



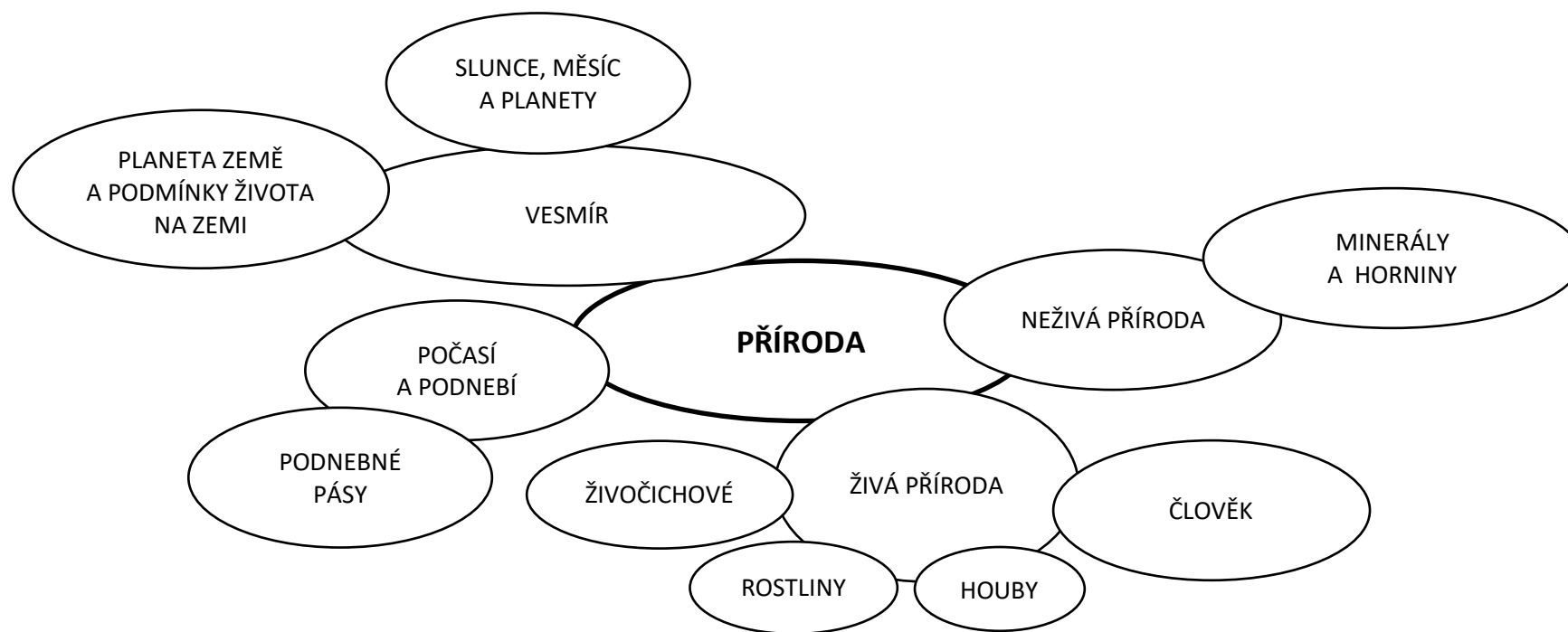
### Prvouka 3. ročník – tematické okruhy



## Přírodověda 4. ročník – tematické okruhy

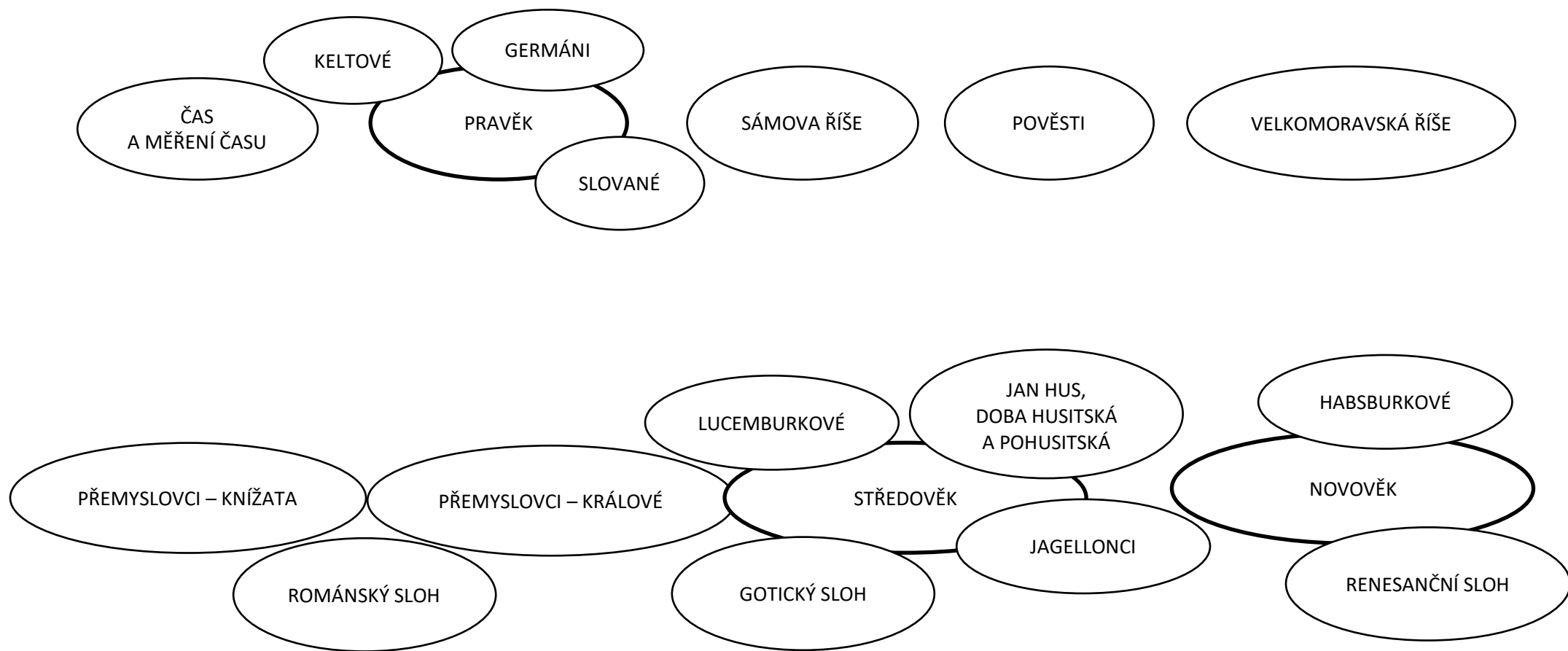


## Přírodověda 5. ročník – tematické okruhy





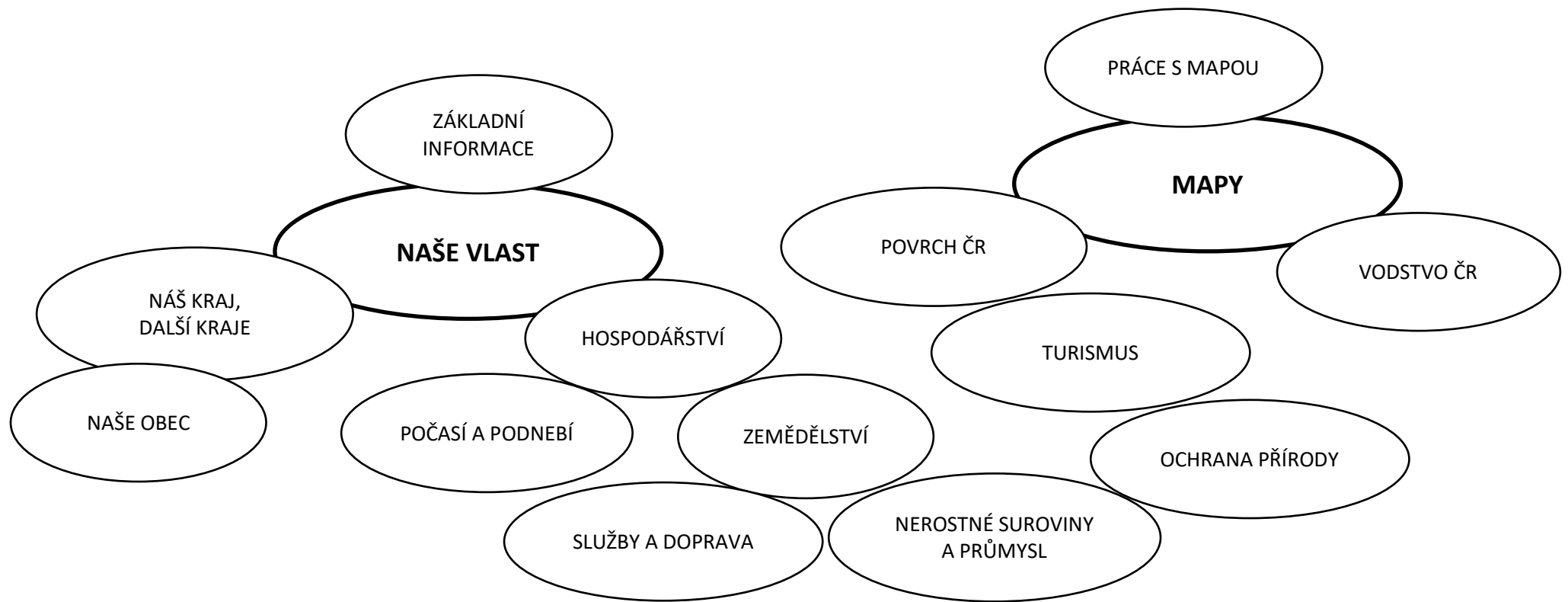
## Vlastivěda 4. ročník (dějepisná část) – tematické okruhy



Vlastivěda 5. ročník (dějepisná část) – tematické okruhy



**Vlastivěda 4. ročník (zeměpisná část) – tematické okruhy**



## Vlastivěda 5. ročník (zeměpisná část) – tematické okruhy

